

פתרון מבחן 20.12.2011 - שנת המס 2010

הנחיות כלליות

1. כל שאלה עומדת בפני עצמה. אין שאלה אחת המכילה נתונים המתייחסים לשאלה אחרת.
2. משמעות המונחים המוזכרים במבחן היא כמשמעותם בחוקים ובתקנות הרלוונטיים, בהנחיות ובכללי מס הכנסה ובהנחיות המוסד לביטוח לאומי, אלא אם כן צוין אחרת בשאלה.
3. במקרים הרלוונטיים, אם לא צוין אחרת בשאלה, העובדים והעובדות הם תושבי ישראל, רווקים בני 30, עובדים רגילים אצל מעבידם היחיד, שזו להם הכנסה יחידה והם אינם זכאים לכל הטבת מס חריגה, למעט זו המוקנית להם על פי נתוני השאלה.
4. במקרים הרלוונטיים בפרק מס הכנסה במבחן, אם לא צוין אחרת בשאלה, יש להתייחס בנקודות זיכוי.
5. אם לא צוין אחרת בשאלה, חישוב מס הכנסה הנערך לבני זוג נשואים הוא חישוב נפרד.
6. אם לא צוין אחרת בשאלה, הזכויות המוקנות לעובדים ולעובדות הן הזכויות המזעריות הנובעות מהחוקים, מהתקנות ומצווי ההרחבה הרלוונטיים. כלומר, אם לא נכתב אחרת בשאלה, המעביד אינו צד להסכם קיבוצי מיוחד או כללי, אין הסדר קיבוצי, אין צו הרחבה ענפי שהוראותיו חלות על המעביד והעובדים ולא קיים הסכם עבודה אישי שהוראותיו רלוונטיות לשאלה.

מס הכנסה

<p>שאלה מספר 1.</p> <p>שכרו של ארז קבוע - 5,000 ₪ בחודש. ב-4/2010 קיבל ממעבידו מתנה לחג הפסח שערכה ועלותה 100 ₪, והמחאת שי על סך 150 ₪ לרגל נישואיו. [למען הסר ספק, היו אלו המתנות היחידות שקיבל עד 4/2010].</p> <p>מהו שכרו של ארז לצורך חישוב מס ("ברוטו למס") בחודש 4/2010 ?</p> <p style="text-align: right;">א. 5,000 ₪ ב. 5,100 ₪ ג. 5,250 ₪ ד. 5,050 ₪</p>	
פתרון	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 2(2).</p> <p>תק' 2(4) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסוימות), חוזר מס הכנסה 34/93 (חטיבה משפטית / ניכויים).</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>המתנה לרגל חג הפסח (100 ₪) שארז קיבל מהווה הכנסת עבודה חייבת במס בידיו. ערך המתנה שארז קיבל לרגל נישואיו (אירוע אישי), על סך 150 ₪, נמוך מ-200 ₪, הסכום שנקבע בתקנה 2(4) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסוימות). לפיכך, לא יזקף לשכרו של ארז שווי בגין המחאת שי זו.</p> <p>לסיכום, לשכרו של ארז על המעביד לזקוף 100 ₪ בגין המתנה לחג הפסח. השכר לצורך חישוב מס ("ברוטו למס") בחודש 4/2010 - <u>5,100 ₪</u>.</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	הסבר הפתרון

<p>שאלה מספר 2.</p> <p>ארז, מנהל כוח האדם, השתתף ב-8/7/2010 ביום עיון מקצועי למנהלי כוח אדם (בנושא "טכניקות להנעת עובדים"). את עלות יום העיון, בסך 470 ₪, שילם המעביד. ב-18/7/2010 ארז יצא ליום נופש ביס-המלח. הוצאות הנופש הסתכמו ב-320 ₪. את הוצאות הנופש שילם המעביד, כפרס על הצטיינותו של ארז בעבודה.</p> <p>מהו השווי שיזקף לשכרו של ארז בפל מימון יום העיון ובשל תשלום הוצאות הנופש?</p> <p>א. 790 ₪ ב. 470 ₪ ג. 320 ₪ ד. 0 ₪</p>	
פתרון	
פקודת מס הכנסה - ס' 2(2), 17 (רישא), 32(15)	סעיפים רלוונטיים
<p>לפי סעיף 2(2)(א) לפקודת מס הכנסה, "הכנסת עבודה" היא:</p> <p>" השתכרות או ריווח מעבודה; כל טובת הנאה או קצובה שניתנו לעובד ממעבידו; תשלומים שניתנו לעובד לכיסוי הוצאותיו, לרבות תשלומים בפל החזקת רכב או טלפון, נסיעות לחוץ לארץ או רכישת ספרות מקצועית או ביגוד, אך למעט תשלומים כאמור המותרים לעובד כהוצאה; שווי של שימוש ברכב או ברדיו טלפון נייד שהועמד לרשותו של העובד; והכל - בין שניתנו בכסף ובין בשווה כסף, בין שניתנו לעובד במישרין או בעקיפין או שניתנו לאחר לטובתו; "</p> <p>לפי ס' 15(32) לפקודה - בבירור הכנסתו החייבת של אדם לא יותרו ניכויים בשל "הוצאות לימודים, לרבות הוצאות לרכישת השכלה אקדמית או לרכישת מקצוע, ולמעט הוצאות השתלמות מקצועית, שאינה לרכישת השכלה או מקצוע כאמור, לצורך שמירה על הקיים".</p> <p>יום העיון המקצועי למנהלי כח אדם בנושא "טכניקות להנעת עובדים" מהווה השתלמות מקצועית בתחום עיסוקו של ארז וניתן להגדירו כ"שמירה על הקיים". מימון עלות יום עיון זה לא יזקף לשכרו.</p> <p>השתתפות המעביד בהוצאות הנופש, סך של <u>320 ₪</u>, מהווה הכנסה מעבודה אצל ארז, לפי ס' 2(2)(א) לפקודה. סכום זה יזקף לשכרו.</p> <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>	הסבר הפתרון

<p>מעבידו של ארז העמיד לרשותו של ארז רכב צמוד מסחרי (סוג 2) לשמושו. שנת הרישום של הרכב: 2010, קוד תוצר: 139, קוד דגם: 0021. ב-2/2010 ארז היה חולה שבוע אָחַד ולא נסע כָּל ברכב בָּאוֹתוֹ זמן. הרכב נשָׁאָר בְּחִנֵּית בֵּיתוֹ של ארז כל אותו שבוע.</p> <p>מהו שווי השימוש ברכב שיזקף לשכרו של ארז ב-2/2010?</p> <p>א. 3,030 ₪ ב. 4,040 ₪ ג. 2,330 ₪ ד. 3,600 ₪</p>	<p>שאלה מספר 3.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 2(2). תקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברכב). טבלאות שווי השימוש ברכב צמוד (המודל הליניארי).</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>שווי שימוש ברכב מסחרי (סוג 2), שנת רישום 2010, קוד תוצר 139, קוד דגם 0021 - 4,040 ₪. [הערה כללית: רק אם עובד אחר עשה שימוש ברכב, בתקופה בה ארז היה חולה, ניתן לחלק ביניהם את הזקיפה החודשית המלאה לפי יחס השימוש באותו חודש.]</p> <p>תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>מעבידו של ארז העמיד לרשותו טלפון סלולרי (רט"ן). חשבון הרט"ן ב-2/2010 עמד על 168 ₪. מהו שווי השימוש ברט"ן שיש לזקוף לשכר 2/2010 של ארז ?</p> <p>א. 95.00 ₪ ב. 84.00 ₪ ג. 36.50 ₪ ד. 73.00 ₪</p>	<p>שאלה מספר 4.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 2(2). תקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברדיו טלפון נייד).</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי תקנה 2 לתקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברדיו טלפון נייד) - "שווי השימוש לכל חודש ברדיו טלפון נייד שהועמד לרשות העובד, למעט רדיו טלפון פאמור שניתן להתקשר ממנו למקום העבודה בלבד, יהיה מחצית מההוצאה החודשית, או 95 שקלים חדשים לפי הנמוך, והכל בניכוי סכום ההוצאה החודשית ששילם העובד בשל אותו רדיו טלפון נייד".</p> <p>הנמוך מבין מחצית ההוצאה החודשית או 95 ₪ : 84 ₪ = $\min(95; 168 / 2)$ סכום ההוצאה החודשית ששילם העובד : 0 ₪</p> <p>שווי השימוש שיש לזקוף לשכר 2/2010 של ארז : <u>84</u> ₪ = $\max(0; 84 - 0)$</p> <p>תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>ב-10/2006 סיימה אנה, עובדת רווקה בת 30, לימודי תואר אקדמי שלישי ברפואת שיניים באוניברסיטה העברית בירושלים וזכתה לקבל את התואר. לכמה נקודות זיכוי זכאית אנה בשנת המס 2010?</p> <p>א. 2.25 נ"ז ב. 3.75 נ"ז ג. 3.25 נ"ז ד. 2.75 נ"ז</p>	<p>שאלה מספר 5.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36, 36א, 40ג טבלאות מס הכנסה - רשימת המוסדות להשכלה גבוהה.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>האוניברסיטה העברית בירושלים מופיעה ברשימת המוסדות להשכלה גבוהה המקנים נקודות זיכוי לפי ס' 40 לפקודה. נקודות זיכוי להן זכאית אנה בשנת 2010:</p> <p>תושב ישראל 2.00 נ"ז נסיעות 0.25 נ"ז אשה 0.50 נ"ז תואר אקדמי שלישי ברפואת שיניים <u>0.50 נ"ז</u> סה"כ נקודות זיכוי <u>3.25 נ"ז</u></p> <p>תשובה ג.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 6.</p> <p>ארז, בן ה-38, עובד נשוי + 3 ילדים (בני 11 עד 16), שאחד מהם מפגר. הילד נמצא בבית ולא מוחזק במוסד מיוחד (לילד אין הכנסה). אנה, בת ה-37, בת זוגו של ארז, עקרת בית ואין לה הכנסה.</p> <p>לכמה נקודות זיכוי זכאי ארז בשנת המס 2010?</p> <p>א. 4.25 נ"ז ב. 2.25 נ"ז ג. 5.25 נ"ז ד. 7.25 נ"ז</p>	
פתרון	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36, 45 תקנות מס הכנסה (זיכוי בעד נטול יכולת וזיכוי בעד הוצאות בשל החזקת קרוב במוסד)</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>הסבר הפתרון</p> <p>לפי ס' 45(א) לפקודה - "יחיד תושב ישראל שהיה לו בשנת המס ילד משותק, עיוור או מפגר או שהיה לבן זוגו ילד כאמור, יובאו בחשבון בחישוב המס שלו או של בן זוגו שתי נקודות זיכוי בשל כל ילד כאמור".</p> <p>לפי ס' 45(ג) לפקודה - "יחיד יהיה זכאי לנקודות הזיכוי על פי סעיף קטן (א) רק אם לא קיבל זיכוי ממס עבור אותו ילד על פי סעיף 44".</p> <p>לפי תקנה 1 לתקנות מס הכנסה (זיכוי בעד נטול יכולת וזיכוי בעד הוצאות בשל החזקת קרוב במוסד) - "יחיד תושב ישראל יהא זכאי לזיכוי בעד הוצאות החזקת קרוב במוסד לפי סעיף 44 לפקודה או לנקודות זיכוי בעד נטול יכולת לפי סעיף 45 לפקודה, לפי הענין (להלן - המזכה), אם ההכנסה החייבת של המזכה ... לא עלתה על 156,000 ₪ בשנת המס; לענין זה, "הכנסה חייבת" - לרבות הכנסה פטורה ממס על פי דין".</p> <p>הילד המזכה נמצא בבית ולא מוחזק במוסד מיוחד. לפיכך, ארז לא יכול להנות מזיכוי ממס לפי ס' 45(א) עבור ילדו זה. לילד אין כל הכנסה [לענין תקנה 1 לתקנות מס הכנסה (זיכוי בעד נטול יכולת וזיכוי בעד הוצאות בשל החזקת קרוב במוסד)].</p> <p>אנה, בת זוגו של ארז, אינה עובדת מחוץ לביתה ואין לה הכנסה. לפיכך, היא לא יכולה היתה לקבל נקודות זיכוי לפי ס' 45(א) לפקודה.</p> <p>לפיכך, ארז זכאי ל-2 נקודות זיכוי בשל ילדו זה, מכח סעיף 45(א).</p> <p>נקודות זיכוי להן זכאי ארז בשנת 2010:</p> <p>תושב ישראל 2.00 נ"ז נסיעות 0.25 נ"ז זיכוי בעד ילד נטול יכולת (לפי ס' 45 לפקודה) <u>2.00 נ"ז</u> סה"כ נקודות זיכוי <u>4.25 נ"ז</u></p> <p>תשובה א.</p>	

<p>ארז קיבל הלוואה ממעבידו. ההלוואה לא צמודה למדד והיא נושאת ריבית של 2.5% בשנה. בחודש 4/2010, תקופת הזקיפה, עומדת יתרת ההלוואה על 7,130 ₪.</p> <p>אם המדד עלה ב-0.38% בתקופת הזקיפה (חודש 4/2010), מהו סכום שווי הריבית שיש לזקוף לארז (בחישוב חודשי מקורב ומעוגל), בגין ההלוואה בתקופה זו (4/2010)? (התעלמו מעניין המע"מ בחישובים)</p> <p>א. 9 ₪ ב. 12 ₪ ג. 27 ₪ ד. 36 ₪</p>	<p>שאלה מספר 7.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>יתרת הלוואה בתקופת הזקיפה - 7,130 ₪. הלוואה לא צמודה למדד. נושאת ריבית של 2.5% בשנה. מדד עלה ב-0.38% בתקופת הזקיפה.</p>	<p>נתונים מהשאלה הרלוונטיים לפתרון</p>
<p>ס'3 (ט) לפקודת מס הכנסה</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>על פי סעיף 3(ט) לפקודה, הנחה בריבית על הלוואה שקיבל עובד ממעבידו, מהווה הכנסה מעבודה. ההכנסה היא ההפרש שבין הריבית הקבועה בתקנות לבין הריבית ששילם העובד. יתרת ההלוואה בתקופת הזקיפה לא עולה על סכום ההלוואה לענין 3(ט) שחל עליו רק שיעור עליית המדד. 7,130 יתרת ההלוואה > 7,200 סכום הלוואה שחל עליו רק שיעור עליית המדד</p> <p>השיעור הנדרש לפי התקנות - שיעור עליית המדד בלבד:</p> $7,130 \times 0.38\% = 27.09$ <p>המעביד דרש מהעובד 2.5% ריבית שנתית: $7,130 \times 2.5\% / 12 = 14.85$</p> <p>ההפרש בין השיעור הנדרש לדרישה בפועל: $14.85 - 27.09 = -12.24$ חוייב - 27.09 מינימום</p> <p>לפיכך, בחישוב חודשי מקורב ומעוגל, ארז יחויב בשווי ריבית בסך <u>12</u> ₪ בגין תקופת הזקיפה.</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 8.</p> <p>ארז, שהיה עד 30/11/2009 תושב חיפה, עבר ב-1/12/2009 לגור ולעבוד בעכו. ארז עבד בעכו והיה תושב בעיר זו עד 30/9/2010, אז התפטר מעבודתו וחזר לגור ולעבוד בחיפה.</p> <p>האם ארז זכאי לזיכוי תושב ישוב (הנחת ישובים) בשנת 2010? (בחרי את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים)</p> <p>א. כן. ארז זכאי לזיכוי תושב ישוב באופן יחסי לתקופת תושבותו בעכו בשנת המס. ב. כן. ארז זכאי לזיכוי תושב ישוב בגין כל הכנסתו מעבודתו בעכו. ג. לא. ארז לא זכאי לזיכוי תושב ישוב בשנת 2010. ד. כן. ארז זכאי לזיכוי תושב ישוב בגין כל הכנסתו בשנת המס 2010.</p>	
פתרון	
	סעיפים רלוונטיים
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 11</p> <p>על פי סעיף 11(4) לפקודה - "על אף הוראות פסקאות (1) עד (3), מי שבמהלך שנת המס היה לתושב ביישוב המפורט באותן פסקאות או חדל להיות תושב ביישוב כאמור, זכאי לזיכוי ממס כאמור באותן פסקאות באופן יחסי לתקופת תושבותו ביישוב, ובלבד שהיה תושב היישוב 12 חודשים רצופים לפחות".</p> <p>ארז היה תושב עכו במשך 10 חודשים בלבד, ולא במשך 12 חודשים רצופים לפחות. לכן, הוא לא זכאי לזיכוי תושב ישוב (הנחת ישובים) בשנת 2010.</p> <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>	הסבר הפתרון

<p>אנה עובדת כפועלת צור במפעל יצרני בו מתקיימת עבודה במשמרות לענן ס' 10 לפקודה. הכנסתה בשנת המס 2010 - 138,000 ₪, מתוכם 73,200 ₪ בגין עבודה במשמרות שניה ושלישית.</p> <p>מהו סכום הזיכוי במס בגין משמרות שתקבל אנה בשנת 2010 ?</p> <p>א. 8,064 ₪</p> <p>ב. 10,980 ₪</p> <p>ג. 10,380 ₪</p> <p>ד. 2,916 ₪</p>	<p>שאלה מספר 9.</p>
פתרון	
<p>הכנסה ממשכורת - 138,000 ₪, מתוכם 73,200 ₪ בגין עבודה במשמרות שניה ושלישית.</p>	<p>נתונים מהשאלה הרלוונטיים לפתרון</p>
<p>פקודת מס הכנסה, ס' 10. תקנות מס הכנסה (שיעור המס על הכנסה בעד עבודה במשמרות)</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>זיכוי משמרות:</p> <p>הכנסה כוללת של אנה ממשכורת ב-2010 : 138,000 ₪</p> <p>סכום התקרה לפי ס' 10 לפקודה : <u>118,560 ₪</u></p> <p>חלק ההכנסה העולה על סכום התקרה : 19,440 ₪</p> <p>שכר משמרות שניה ושלישית : 73,200 ₪</p> <p>שכר משמרות המזכה בהטבת מס : $73,200 - 19,440 = 53,760$ ₪</p> <p>הטבת המס : $53,760 \times 15\% = 8,064$ ₪</p> <p>הזיכוי המרבי בגין שכר משמרות בתעשייה : 10,380 ₪ בשנה</p> <p>בדיקה מול התקרה : $\min (8,064 ; 10,380) =$ <u>8,064</u> ₪</p> <p>תשובה א.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 10.</p> <p>ארז תושב הישוב אבירים זה 6 שנים. הכנסתו בשנת 2010 היתה כלהלן:</p> <p>1. משכורת 195,220 ₪</p> <p>2. שווי רכב צמוד 44,640 ₪</p> <p>מהו סך זיכוי תושב הישוב שארז זכאי לו בשנת 2010?</p> <p>א. 31,181.80 ₪</p> <p>ב. 28,922.40 ₪</p> <p>ג. 25,378.60 ₪</p> <p>ד. 19,266.00 ₪</p>	
פתרון	
	סעיפים רלוונטיים
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 11</p> <p>הכנסה חייבת של ארז מיגיעה אישית בשנת 2010 -</p> <p>$195,220 + 44,640 = 239,860$ ₪</p> <p>זיכוי "תושב ישוב" (ס' 11 לפקודה):</p> <p>אבירים - הנחה של 13% על הכנסה חייבת מיגיעה אישית עד לתקרה של 222,480 ש"ח.</p> <p>השוואה בין תקרת ההכנסה לצורך הנחת יישוב לבין הכנסת העובד - $239,860 > 222,480$</p> <p>הנחת "תושב ישוב" בשנת 2010: $222,480 \times 13\% = 28,922.40$ ₪</p> <p>תשובה ב.</p>	הסבר הפתרון

<p>שאלה מספר 11.</p> <p>ארז נפגע בתאונה ונקבעה לו נכות של 100% לצמיתות החל ב-12/2010. סך הכנסתו בשנת 2010 - 649,324 ₪ (כולה מיגיעה אישית).</p> <p>מהו הפטור המרבי לפי ס' 9(5) לפקודה שארז יכול לנצל בשנת המס 2010? [למען הסר ספק, הפטור בסעיף 9(5) מחושב לפי ימים]</p> <p>א. 55,148 ₪</p> <p>ב. 5,767 ₪</p> <p>ג. 48,105 ₪</p> <p>ד. 67,920 ₪</p>	
פתרון	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 9(5).</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>הסבר הפתרון</p> <p>לפי סעיף 9(5)(א) לפקודה, פטורה ממס "הכנסה מיגיעתם האישית של עיוור או של נכה שנקבעה לו נכות של 100%, או נכות של 90% לפחות מחמת שלקה באיברים שונים והאחוז האמור הוא תוצאה של חישוב מיוחד של הליקוי באיברים השונים שבלעדיו היה נקבע אחוז נכות של 100% לפחות, כמפורט להלן:</p> <p>(1) נקבעה נכות כאמור לתקופה של 365 ימים או יותר - הכנסה עד לסכום של 566,400 שקלים חדשים;</p> <p>(2) נקבעה נכות כאמור לתקופה שבין 185 ימים לבין 364 ימים - הכנסה עד לסכום של 67,920 שקלים חדשים;"</p> <p>לפי סעיף 9(5)(ג)(1) לפקודה, "לגבי עיוור או נכה, שנקבעה לו נכות כאמור בפסקת משנה (א)(1) לגבי חלק משנת המס, יחולו הוראות פסקה זו על חלק מהכנסתו בשנת המס, שיחסו לכלל הכנסתו בשנת המס הוא כיחס שבין מספר הימים בשנת המס שלגביהם נקבעה הנכות לבין 365 (בפסקה זו - יחס תקופת הנכות), ויקראו את הסכומים הנקובים בפסקאות משנה (א)(1) ו-(ב) כסכומים שיחסם לסכומים הנקובים כאמור הוא כיחס תקופת הנכות".</p> <p>לארז נקבעה נכות לתקופה של 365 ימים או יותר.</p> <p>הסכום הנקוב בסעיף 9(5)(א)(1) - 566,400 ₪.</p> <p>מספר הימים בשנת 2010 שלגביהם נקבעה הנכות - 31 (31 ימים בדצמבר)</p> <p>יחס תקופת הנכות: 31 / 365.</p> <p>הכנסה פטורה של ארז בשנת המס 2010 (היא הפטור המרבי שארז יכול לנצל בשנת מס זו):</p> <p>$\min [(566,400 \times 31 / 365) ; (649,324 \times 31 / 365)] = \underline{48,105} \text{ ₪}$</p> <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>	

<p>שאלה מספר 12.</p> <p>ארז, אלמן+ילד בן 15 הנמצא אצלו וכלכלתו עליו, התחיל לעבוד אצל מעבידו החדש ב- 5/1/2010. משכורתו ("ברוטו") בעד 1/2010 - 9,300 ₪.</p> <p>אם ארז לא מילא טופס 101 ולא מסר למעביד כל מסמך הנחיות רלוונטי אחר, כמה מס הכנסה יש לנכות ממנו בתלוש 1/2010?</p> <p>א. 3,314 ₪</p> <p>ב. 1,186 ₪</p> <p>ג. 4,185 ₪</p> <p>ד. 315 ₪</p>	
פתרון	
<p>תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים)</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>לפי תקנה 5(א) לתקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים) - "מעביד המשלם לעובד משכורת חלקית, או משכורת בעד משרה נוספת שעליה הצהיר העובד בטופס 101, או משכורת כאשר העובד לא מילא טופס 101 או שלא מילא את הסעיף העוסק בפרטים על הכנסות אחרות, ינכה ממנה בעת התשלום מס בשיעור המרבי".</p> <p>משכורת 1/2010 של ארז: 9,300 ₪</p> <p>המס המרבי לפי התקנות, שיש לנכות: $9,300 \times 45\% = 4,185$ ₪</p> <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>	הסבר הפתרון

<p>שאלה מספר 13.</p> <p>אנה נשואה+2 ילדים (בני 6, ו-9). שכרה ב-1/2010 - 8,200 ₪. החל ב-2/2010 אנה מקבלת תוספת קבועה של 2,460 ₪ לשכרה. כלומר, החל ב-2/2010 שכרה הרגיל עומד על 10,660 ₪ בחודש.</p> <p>אם המס מחושב על בסיס מצטבר מתחילת השנה (1/1/2010), כמה מס הכנסה יש לגבות משכרה של אנה ב-2/2010?</p> <p>א. 525 ₪ ב. 242 ₪ ג. 146 ₪ ד. 484 ₪</p>	
פתרון	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36, 36א, 66, 121. תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים)</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>הסבר הפתרון</p> <p>זיכויים להם זכאית אנה בשנת 2010:</p> <p>תושב ישראל 2.00 נ"ז נסיעות 0.25 נ"ז אשה 0.50 נ"ז ילדים (2) <u>2.00</u> נ"ז</p> <p>סה"כ נקודות זיכוי 4.75 נ"ז $\times 205 = 973.75$ ₪</p> <p>שכר מצטבר ב-2 החודשים כולל התוספת: $8,200 + 10,660 = 18,860$ השכר החודשי הממוצע ב-2 החודשים: $18,860 / 2 = 9,430$ מס "ברוטו" המוטל על השכר החודשי הממוצע: $4,770 \times 10\% + 3,700 \times 14\% + (9,430 - 8,470) \times 23\% = 1,215.80$ ₪ מס בניכוי זיכויים אישיים שיש לשלם על השכר החודשי הממוצע: $\max(1,215.80 - 973.75; 0) = 242.05$ ₪</p> <p>מס "ברוטו" שהוטל על השכר ששולם בחודש 1/2010: $4,770 \times 10\% + (8,200 - 4,770) \times 14\% = 957.20$ ₪ מס בניכוי זיכויים אישיים ששולם בחודש 1/2010: $\max(957.20 - 973.75; 0) = 0$ ₪</p> <p>מס מצטבר לתשלום פחות מס מצטבר ששולם: $242.05 \times 2 - 0 = 484.10$ ₪ המס שיגבה משכרה של אנה ב-2/2010 (סכום מעוגל): <u>484</u> ₪</p> <p style="text-align: right;">תשובה ד.</p>	

<p>שאלה מספר 14. ארז, אדם בריא, יליד 25/11/1942, פרש מעבודתו ב-31/12/2009 והתחיל ב-1/1/2010 לקבל קצבה חודשית בסך של 6,500 ₪ מקרן פנסיה נתיקה, אשר ערך עבורו מעבידו לשעבר. מהי הקצבה החייבת במס של ארז בשנת 2010 ?</p> <p>א. 45,196 ₪ ב. 50,700 ₪ ג. 32,804 ₪ ד. 78,000 ₪</p>	
פתרון	
<p>סעיפים רלוונטיים</p> <p>פקודת מס הכנסה - ס' 1, ס' 9א חוק גיל פרישה - ס' 3</p>	
<p>הסבר הפתרון</p> <p>לפי ס' 9א(ב) לפקודה: "הקיצבה המוכרת או 35% מקיצבה מזכה, לפי הגבוה מביניהם, שמקבל אחד מאלה, פטורים ממס: (1) מי שהגיע לגיל פרישה; "</p> <p>לפי ס' 9א(א) לפקודה: "קיצבה מזכה" - אותו חלק מהקיצבה או מסך כל הקיצבאות שמקבל אדם ושאינו עולה על 7,810 ש"ח לחודש.</p> <p>לפי ס' 9א(ב) לפקודה: "גיל פרישה" - כהגדרתו בסעיף 1, ואולם לענין סעיף זה יראו אדם כאילו הגיע לגיל פרישה אף אם: (1) (נמחקה); (2) הוא פרש פרישה מוקדמת בשל נכות יציבה בדרגה של 75% או יותר, שנקבעה על פי אחד החוקים המפורטים בסעיף 9(5)א, או על פי תקנות שהותקנו מכוח סעיף 9(5)ב; "</p> <p>לפי ס' 1 לפקודה: "גיל הפרישה" - גיל הפרישה כמשמעותו בחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004;</p> <p>לפי ס' 3 לחוק גיל פרישה: "הגיל שבהגיעו אליו זכאי אדם לפרוש מעבודתו בשל גילו ולקבל, בהתקיים התנאים הקבועים לכך על פי דין או הסכם, גמלה בשל פרישתו מעבודתו כאמור, הוא גיל 67 לגבר, ובכפוף להוראות פרק ד' - גיל 62 לאישה (בחוק זה - גיל הפרישה)."</p> <p>[מאחר שארז לא נולד עד חודש אפריל 1942, לא חלות עליו הוראות המעבר בס' 6(1) לחוק גיל פרישה.]</p> <p>לארז, שהוא יליד 25/11/1942, מלאו 67 שנה. לפיכך, הוא הגיע לגיל הפרישה, כמשמעותו בחוק גיל פרישה.</p> <p>הקצבה המזכה של ארז:</p> $\min [6,500 ; 7,810 \text{ תקרת הקיצבה המזכה}] = 6,500 \text{ ₪}$ <p>הפטור על הקצבה המזכה של ארז:</p> $6,500 \times 35\% = 2,275 \text{ ₪}$ <p>הקיצבה החייבת במס של ארז בשנת 2010:</p> $(6,500 - 2,275) \times 12 = 50,700 \text{ ₪}$ <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	

<p>שאלה מספר 15.</p> <p>ארז הוא עובד נשוי בן 68. בֶּת-זוּגוּ עובדת. שכרו בחודש 01/2010 הורכב מהרכיבים הבאים:</p> <p>1. שכר יסוד 9,430 ₪ 2. שווי אֶרוּחוֹת 205 ₪ 3. דמי נסיעות 410 ₪</p> <p>מהו שכר ה"נטו" שישולם לארז ("נטו לתשלום") בְּגִין חודש זה, אחרי ניכוי מס הכנסה? (התעלמו מדמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות)</p> <p>א. 9,098 ₪ ב. 9,149 ₪ ג. 8,944 ₪ ד. 8,539 ₪</p>	
פתרון	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36, 121. תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים)</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>נקודות זיכוי:</p> <p>נ.ז. תושב ישראל 2.00 נ.ז. נסיעות <u>0.25</u> סה"כ נקודות זיכוי $2.25 \times 205 = 461.25$ ₪</p> <p>שכר "ברוטו למס" של ארז: $10,045 = 9,430 + 205 + 410$ ₪</p> <p>חישוב המס:</p> $4,770 \times 10\% + 3,700 \times 14\% + (10,045 - 8,470) \times 23\% = 1,357.25$ <p>המס המתקבל לאחר הפחתת נקודות הזיכוי:</p> $896 = 1,357.25 - 461.25$ <p>שכר "נטו" לתשלום לאחר ניכוי מס הכנסה:</p> <p>8,944 ₪ = 896 המס לאחר הפחתת נקודות הזיכוי - (9,430 + 410) שכר ללא זקיפות שווי</p> <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>	הסבר הפתרון

<p>שאלה מספר 16.</p> <p>בשנת 2010 נשלחה אנה לרוסיה, ע"י מעבידה, למשך 5 יממות. הנסיעה לרוסיה וכל ימי השהייה בה היו הִכְרָחִיִּים לייצור הכנסתו של המעביד. הוצאות הנסיעה: כרטיס טיסה במחלקת תיירים - \$ 480. 5 לינות במלון - \$ 500 (100 \$ לכל לינה). השכרת רכב ל-5 ימים - \$225 (45\$ ליממה). אנה הגישה את החשבון ואת המסמכים הנדרשים למעבידה וזה הִחְזִיר לה את כל ההוצאות. מהו הסכום שיש לִזְקוֹף לשכרה של אנה לצורך חישוב מס, בְּשָׁל הנסיעה לחו"ל? [למען הסר ספק, הכוונה היא לסכום שאינו מותר בניכוי על פי התקנות]</p> <p>א. \$ 0 ב. \$ 35 ג. \$ 40 ד. \$ 75</p>	
פתרון	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 2(2), ס' 17 (רישא). תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות).</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>הסבר הפתרון</p> <p>כרטיס טיסה במחלקת תיירים: לפי תקנה 2(א)(1) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות), הסכום שיותר בשל הוצאות לרכישת כרטיס טיסה במחלקת תיירים - 100% ממחיר הכרטיס. לפיכך, ההוצאה בסך \$ 480, לרכישת כרטיס הטיסה, מותרת בניכוי במלואה.</p> <p>הוצאות לינה: רוסיה לא נמצאת ברשימת המדינות בהן ניתן להגדיל את סכום הוצאות הלינה וההוצאות האחרות ב-25%. לפי תקנה 2(ב) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות), הסכום שיותר בשל הוצאות לינה בנסיעה אשר כללה לא יותר מתשעים לינות - עבור שבע הלינות הראשונות - כל הוצאות הלינה המוכרות. עבור שאר הלינות (מהלינה השמינית ואילך) - (1) לגבי לינה שעלותה נמוכה מ-107 דולר - כל הוצאות הלינה המוכרות; (2) לגבי לינה שעלותה גבוהה מ-107 דולר - 75% מהוצאות הלינה המוכרות, אך לא פחות מ-107 דולר ללינה; "הוצאות לינה מוכרות" - הוצאות הלינה בפועל המוכחות בהתאם לתקנה 6, או 243 דולר ללינה, הנמוך ביניהם. אנה הוציאה עבור כל לינה \$ 100, סה"כ לינות = 5. הסכום שיותר לניכוי בעד 5 הלינות (כל הוצאות הלינה המוכרות): $\min (\\$ 243 \text{ התקרה } , \\$ 100 \text{ ההוצאה בפועל }) \times 5 \text{ לינות} = \\$ 500$ לפיכך, הוצאות הלינה בסך \$ 500 מותרות בניכוי במלואן.</p> <p>הוצאות שכירת רכב: לפי תקנה 2(ד) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות), הסכום שיותר בשל הוצאות שכירת רכב בחוץ לארץ, לא יעלה על הוצאות השכירות בפועל או על 53 דולר ליום, לפי הנמוך: $\min (\\$ 53 \text{ התקרה } ; \\$ 45 \text{ ההוצאה בפועל }) \times 5 \text{ ימים} = \\$ 225$ לפיכך, הוצאות שכירת הרכב בסך \$ 225 מותרות בניכוי במלואן.</p> <p style="text-align: right;">תשובה א.</p>	

<p>שאלה מספר 17.</p> <p>שכרו הרגיל של ארז, רווק בן 28 - 7,300 ₪. נוסף על שכרו הרגיל, משלם לו המעביד הוצאות הִחְזָקָת רכב בסך של 2,135 ₪ נטו בכל חודש.</p> <p>מהו שכרו של ארז לצורך חישוב מס ב-1/2010 ("שכר ברוטו למס")? (התעלמו מדמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות)</p> <p>א. 10,073 ₪</p> <p>ב. 9,936 ₪</p> <p>ג. 10,233 ₪</p> <p>ד. 9,783 ₪</p>	
פתרון	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36, 121.</p> <p>תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים)</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>שכרו הרגיל של ארז 7,300 ₪</p> <p>נקודות זיכוי:</p> <p>נ.ז. תושב ישראל 2.00</p> <p>נ.ז. נסיעות 0.25</p> <p>סה"כ נקודות זיכוי $2.25 \times 205 = 461.25$ ₪</p> <p>לפי טבלאות המס, המס המצטבר בגין משכורת מצטברת של 4,770 ₪ בחודש הוא 477 ₪. כלומר, ניתן להתעלם מנקודות הזיכוי בגילום הוצאות הִחְזָקָת הרכב.</p> <p>בשכר 7,300 נמצא ארז במדרגת מס שולי 14%.</p> <p>$8,470$ "גבול" מדרגת המס 14% $9,782.56 > 7,300 + 2,135 / (1 - 14\%) =$</p> <p>מסקנה - בגילום אנו חורגים ממדרגת המס הנוכחית.</p> <p>במדרגת מס 14%, נותר "ברוטו" בסך 1,170 ₪ $(8,470 - 7,300 =)$</p> <p>1,170 ₪ מתפצלים ל-86% "נטו" - 1,006.20 ₪, ומס בשיעור 14% - 163.80 ₪.</p> <p>יתרה שנותרה לגילום: $1,128.80 = 2,135 - 1,006.20$ ₪</p> <p>מדרגת המס לגילום היתרה - 23%.</p> <p>גילום היתרה: $1,128.80 / (1 - 23\%) = 1,465.97$ ₪</p> <p>הסכום 2,135 ₪ כשהוא מגולם: $1,170 + 1,465.97 = 2,635.97$ ₪</p> <p>$12,720$ "גבול" מדרגת המס 23% $9,935.97 < 7,300 + 2,635.97 =$</p> <p>שכרו של ארז לצורך חישוב מס ב-1/2010 (מעוגל): 9,936 ₪</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	הסבר הפתרון

<p>שאלה מספר 18.</p> <p>ארז עבד אצל מעבידו היחיד חמש וחצי שנים, במשרה מלאה, עד שֶׁנִפְטָר ב-7/2010. משכורתו החודשית האחרונה לפני מותו - 14,500 ₪ ("המשכורת האחרונה"). סך מענק ההון שהמעביד משלם עקב מותו של ארז - 143,297 ₪ ("פיצויי פיטורים").</p> <p>מהו החלק החייב במס של מענק ההון שמתקבל עקב מותו של ארז, לפי ס' 9(א7) לפקודה?</p> <p>א. 63,547 ₪ ב. 17,897 ₪ ג. 0 ₪ ד. 80,652 ₪</p>	
פתרון	
	פקודת מס הכנסה - סעיף 9(א7).
<p>סעיפים רלוונטיים</p> <p>הסבר הפתרון</p> <p>לפי ס' 9(א7) (ב) לפקודה:</p> <p>" (1) מענק הון שנתקבל עקב מוות - עד סכום השווה למשכורת של שני חדשי עבודה לכל שנת עבודה, לפי המשכורת האחרונה; עלה סכום המענק על השיעור האמור, רשאי המנהל לפטור את העודף, כולו או מקצתו, בהתחשב בתקופת השירות, בגובה השכר, בתנאי העבודה ובנסיבות הפטירה;</p> <p>(2) בשום מקרה לא יעלה הסכום הפטור לפי פסקת משנה זו על 22,800 ₪ לכל שנת עבודה וחלק יחסי מסכום זה בשל עבודה בחלק משנה; "</p> <p>משכורת של שני חדשי עבודה, לפי משכורת אחרונה: $29,000 = 14,500 \times 2$ ₪</p> <p>מענק פטור של ארז:</p> <p>$125,400 = [143,297 \text{ המענק במועל}; 5.5 \text{ ש' עבודה} \times (22,800 \text{ תקרה}; 29,000)] \text{ min}$</p> <p>החלק החייב במס של המענק: $125,400 \text{ פטור} - 143,297 \text{ מענק ההון עקב המוות} = \underline{17,897}$ ₪</p> <p>תשובה ב.</p>	

<p>שאלה מספר 19.</p>	<p>שכר 1/2010 של ארז, מהנדס המכונות, הורכב מרכיבי השכר הבאים:</p> <p>1. שכר משולב 14,088 ₪ 2. תוספת מהנדסים (תוספת חודשית קבועה) 17,972 ₪ 3. כיסוי הוצאות נסיעה 1,624 ₪</p> <p>בגין השכר הנייל (33,684 ₪), הפריש המעביד עבור ארז 2,526.30 ₪ לקרן השתלמות [למען הסר ספק, ארז הפריש את חלקו כדין לאותה קופה].</p> <p>מהו שכרו של ארז לצורך חישוב מס ב-1/2010 ("שכר ברוטו למס")?</p> <p>א. 33,805.80 ₪ ב. 35,031.90 ₪ ג. 33,684.00 ₪ ד. 35,153.70 ₪</p>
	פתרון
<p>סעיפים רלוונטיים</p>	<p>פקודת מס הכנסה - ס' 3(ה)</p>
<p>הסבר הפתרון</p>	<p>לפי ס' 3(ה) לפקודה -</p> <p>" סכומים ששילם מעביד לקרנות השתלמות בשביל עובדו בגבולות שנקבעו בהסכם קיבוצי כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים, תשי"ז-1957, (להלן - הסכם קיבוצי), ולגבי עובד שאין הסכם קיבוצי החל עליו - בגבולות שנקבעו בהסכם קיבוצי החל על עובד שמקצועו, הוותק שלו ותנאי העבודה שלו דומים, אך לא יותר מ-8.4% מהמשכורת הקובעת לגבי עובד הוראה ולא יותר מ-7.5% מהמשכורת הקובעת לגבי כל עובד אחר, יראום כהכנסת עבודה של העובד בעת שקיבל אותם; ואילו סכומים ששילם מעביד מעל לגבולות כאמור יראום כהכנסת עבודה של העובד בעת ששולמו לקרן. לענין זה -</p> <p>"משכורת קובעת" - הכנסת עבודה - למעט תשלומים שניתנו לעובד לכיסוי הוצאותיו, שכר שעות נוספות ותשלומים בשל מאמץ מיוחד או אירוע מסויים - אך לא יותר מכפל הסכום המהווה תקרה לענין תשלום תוספת היוקר פפי שהוא נקבע מעת לעת בהסכם בין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לבין ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל; "</p> <p>לפיכך, במשכורתו הקובעת לקה"ל של ארז אין לכלול כיסוי הוצאות נסיעה. כמו כן, לא תעלה המשכורת הקובעת לקה"ל על 15,712 ₪.</p> <p>"משכורת קובעת" לקרן השתלמות של ארז:</p> <p>$15,712 = [(17,972 \text{ תוס' מהנדסים} + 14,088 \text{ שכר משולב}) ; 15,712 \text{ תקרת משכורת לקה"ל}] \min$</p> <p>7.5% מהמשכורת הקובעת של ארז: $15,712 \times 7.5\% = 1,178.40$ ₪</p> <p>הסכומים ששילם המעביד לקה"ל מעל לגבולות שבחוק: $2,526.30 - 1,178.40 = 1,347.90$ ₪</p> <p>שכרו של ארז לצורך חישוב מס ב-1/2010: $33,684 + 1,347.90 = \underline{35,031.90}$ ₪</p> <p>תשובה ב.</p>

<p>שאלה מספר 20.</p> <p>שכר 1/2010 של ארז הורכב מרכיבי השכר הבאים :</p> <p>1. שְׂכָר יְסוּד ₪ 12,318 2. שְׂכָר שעות נוספות ₪ 1,282 3. שווי שימוש ברכב צמוד ₪ 2,140</p> <p>מעבידו של ארז מְפָרִיש עבורו לקופת גמל לקיצבה 850 ₪ בחודש (על חֶשְׁבוֹן מרכיב תגמולי המעביד), ולביטוח אובדן כושר עבודה 238 ₪ בחודש [למען הסר ספק, ארז מפקיד גם הוא את חלקו, כדין, לאותה קופת גמל].</p> <p>מהו השווי שיש לְזָקוֹף לארז בתלוש 1/2010 בְּגִין הפרשות המעביד לקופת גמל לקצבה ולביטוח אובדן כושר עבודה?</p> <p>א. 238 ₪ ב. 68 ₪ ג. 0 ₪ ד. 164 ₪</p>	
<p align="center">פתרון</p>	
<p>סעיף 32(14) לפקודת מס הכנסה, הנחיות מס הכנסה, תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) - ס' 1.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לְפִי הנחיות מס הכנסה בעניין חישוב ההוצאה לרכישת ביטוח א.כ.ע. בשנת המס 2010:</p> <p>1. חישוב הזקיפה בְּגִין ההפרשה למרכיב תגמולי מעביד בקופ"ג לקיצבה: הכנסת עבודה של ארז למעט שווי שימוש ברכב: $12,318 + 1,282 = 13,600$ ₪ $850 > 1,020 = 7.5\% \times (32,060; 13,600)$ (הכנסת עבודה למעט שווי שימוש ברכב) min שווי קיצבה: אין $= \max(0; 850 - 1,020)$</p> <p>2. חישוב הזקיפה בְּגִין הפרשת מעביד לביטוח אובדן כושר עבודה: <u>תקרה ראשונה:</u> שיעור הפרשת המעביד למרכיב התגמולים (קיצבה) מתוך משכורתו של העובד: $850 / 13,600 = 6.25\%$ את שיעור הפרשת המעביד לקיצבה נפחית מ-7.5%, כשהתוצאה לא תפחת מאפס: $\max(0; 7.5\% - 6.25\%) = 1.25\%$ שווה את התוצאה שקיבלנו ל-3.5% ונבחר את הקטן מִבֵּין השניים: $\min(3.5\%; 1.25\%) = 1.25\%$ נכפיל את השיעור הנמוך במשכורת העובד, ונקבל את התקרה הראשונה: תקרה 1: $1.25\% \times 13,600 = 170$ ₪</p> <p><u>תקרה שנייה:</u> השיעור המְרַבֵּי אותו מותר לְהִפְרִיש לא.כ.ע., כפול משכורת העובד (ולא יותר מהתקרה): תקרה 2: $\min(13,600; 32,060) \times 3.5\% = 476$ ₪</p> <p><u>תקרה שלישית:</u> הפרשות מעביד לקצבה ולא.כ.ע. לא יעלו על 7.5% מהשכר (ולא יותר מהתקרה): $170 = 850 - 7.5\% \times (13,600; 32,060)$ min תקרה 3: $\max(170; 0) = 170$ ₪</p> <p>תקרת ההוצאה האפשרית לא.כ.ע. היא הקטנה מִבֵּין שלוש התקרות שחישבנו: תקרת ההוצאה לא.כ.ע.: $\min(170; 476; 170) = 170$ נפחית את תקרת ההוצאה לא.כ.ע. מההפרשה בְּפוֹעֵל, ונקבל שווי א.כ.ע. שיש לְזָקוֹף: שווי א.כ.ע.: $\max(170; 0) = 68$ ₪ (תקרת ההוצאה - 238)</p> <p align="right">תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 21.</p> <p>אנה, נשואה + 7 ילדים (בני 5 עד 17 בשנת המס), התפטרה ב-31/5/2010, לאחר 17 שנות עבודה רציפות אצל מעבידה היחיד. בתלוש 5/2010 שולמה לה משכורת החודש - 11,400 ₪. בטופס ה-161 שמולא במועד תשלום שכר 5/2010, חושבו הסכומים הבאים:</p> <p>1. מענק פרישה פטור ממס לפי ס' 9(א7) לפקודה - 193,630 ₪</p> <p>2. מענק פרישה חייב במס הכנסה - 34,980 ₪</p> <p>אם חישוב המס נעשה לפי התקנות, כמה מס הכנסה יש לנכות ממענק הפרישה של אנה?</p> <p>א. 10,494 ₪</p> <p>ב. 5,427 ₪</p> <p>ג. 7,154 ₪</p> <p>ד. 9,385 ₪</p>																			
פתרון																			
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36, 36א, 66(ג), 121. תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים) - תק' 4(א), 7(א)1.</p>	סעיפים רלוונטיים																		
<p>מענק הפרישה הפטור ממס לפי ס' 9(א7) לפקודה (193,630 ₪) לא נלקח בחשבון בחישוב המס. ניכוי מס ממענק פרישה שאינו פטור:</p> <p>לפי תקנה 7(א)1 לתקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה...):</p> <p>"מעביד המשלם לעובד למעט עובד יומי, מענק פרישה שכולו או חלקו אינו פטור ממס לפי סעיף 9(א7) לפקודה, ינכה בעת התשלום מהחלק שאינו פטור, מס פאילו היה משכורת בלתי קבועה, לפי המשכורת האחרונה ששולמה לעובד..."</p> <p>ניכוי מס הכנסה מ"משכורת בלתי קבועה":</p> <p>לפי תקנה 4(א) לתקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה...):</p> <p>"מעביד המשלם לעובד משכורת בלתי קבועה, ינכה ממנה, בעת התשלום, מס בסכום השווה להפרש המס המוכפל ב-12; לענין זה, "הפרש המס" - ההפרש בין המס שיש לנכות ממשכורת החודש לחודש שבו שולמה המשכורת הבלתי קבועה, לבין המס שיש לנכותו ממשכורת החודש לאותו חודש, בתוספת החלק השנים-עשר מהמשכורת הבלתי קבועה..."</p> <p style="text-align: right;">החישוב:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;"></td> <td style="width: 30%; text-align: center;">תושב ישראל</td> <td style="width: 30%; text-align: center;">נקודות זיכוי:</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.00</td> <td style="text-align: center;">נסיעות</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">0.25</td> <td style="text-align: center;">אשה</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">0.50</td> <td style="text-align: center;">ילדים (7)</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><u>7.00</u></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">$1,998.75 = 205 \times 9.75$</td> <td style="text-align: center;">סה"כ נקודות זיכוי</td> <td></td> </tr> </table> <p>החלק השנים עשר מ"המשכורת הבלתי קבועה" (המענק החייב): $2,915 = 34,980 / 12$</p> <p>משכורת החודש + החלק ה-12 מהמשכורת הבלתי קבועה: $14,315 = 11,400 + 2,915$</p> <p>המס שיש לנכות אותו ממשכורת החודש בתוספת החלק ה-12 מהמשכורת הבלתי קבועה:</p> $2,451.00 = 4,770 \times 10\% + 3,700 \times 14\% + 4,250 \times 23\% + (14,315 - 12,720) \times 30\%$ <p>מס בניכוי זיכויים אישיים (נקודות זיכוי): $452.25 = \max(0; 2,451.00 - 1,998.75)$</p> <p>המס שיש לנכות אותו ממשכורת החודש לאותו חודש שבו שולמה המשכורת הבלתי קבועה:</p> $1,668.90 = 4,770 \times 10\% + 3,700 \times 14\% + (11,400 - 8,470) \times 23\%$ <p>מס בניכוי זיכויים אישיים (נקודות זיכוי): $0 = \max(0; 1,668.90 - 1,998.75)$</p> <p>הפרש המס: $452.25 = 452.25 - 0$</p> <p>הפרש המס מוכפל ב-12 (סכום מעוגל), אותו יש לנכות מחלקו החייב במס של המענק ("המשכורת הבלתי קבועה"): $5,427 = 452.25 \times 12$</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>		תושב ישראל	נקודות זיכוי:	2.00	נסיעות		0.25	אשה		0.50	ילדים (7)		<u>7.00</u>			$1,998.75 = 205 \times 9.75$	סה"כ נקודות זיכוי		הסבר הפתרון
	תושב ישראל	נקודות זיכוי:																	
2.00	נסיעות																		
0.25	אשה																		
0.50	ילדים (7)																		
<u>7.00</u>																			
$1,998.75 = 205 \times 9.75$	סה"כ נקודות זיכוי																		

<p>שאלה מספר 22.</p> <p>ארז עובד במשכורת בחצי משרה אצל מעבידו היחיד. משכורתו החודשית - 2,600 ₪. מאחר שהוא נָכָה 100% לצמיתות, כל משכורתו פטורה ממס לפי ס' 9(5) לפקודה.</p> <p>האם, על פי התקנות, חייב המעביד לתת לארז טופס 106 לאחר תום שנת המס? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים)</p> <p>א. לא, מאחר שלא נוכה מס הכנסה ממשכורתו של ארז. ב. לא. טופס 106 מכיל את פרטי כל העובדים. המעביד שולח אותו ישירות למס הכנסה. ג. כן. על המעביד לתת לארז טופס 106 לאחר תום שנת המס. ד. כן, אֶלָּא אִם כֵּן המעביד נתן לארז בכל חודש תלוש שכר הכולל את פירוט המס שנוכה באותו חודש.</p>	
פתרון	
<p>תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים) - תק' 13(א).</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>לפי תקנה 13(א) לתקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים) -</p> <p>" מעביד ששילם משכורת לעובד, בין אם ניכה ממנה מס ובין אם לאו, יתן לעובד אישור, בטופס 0106, על כל המשכורת ששילם לו ועל המס שניכה ממנה; האישור יינתן לא יאוחר מיום 31 במרס של כל שנה לגבי שנת המס הקודמת שבה שולמה לעובד משכורת או ביום שבו חדל העובד להיות מועסק בידי המעביד, הכל לפי הענין. "</p> <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>	הסבר הפתרון

<p>שאלה מספר 23.</p> <p>חנין, שהיא אזרחית ירדן (הגובלת בישראל), היא עובדת זרה המועסקת כדין בישראל. חנין נכנסת לישראל בכל בוקר, ובתום יום העבודה היא חוזרת למקום מגוריה בירדן. חנין מועסקת בתעשייה (180 שעות בכל חודש). שכרה - 6,000 ₪ בחודש.</p> <p>מהו סכום "היטל העסקת עובד זר" שיש לשלם בכל חודש בגין שכרה של חנין ?</p> <p>א. 900 ₪ ב. 1,200 ₪ ג. 600 ₪ ד. אין לשלם היטל העסקת עובד זר במקרה זה.</p>	
פתרון	
<p>סעיפים רלוונטיים</p> <p>חוק התוכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004) - ס' 44, ס' 45. פקודת מס הכנסה - ס' 1 (הגדרות).</p>	
<p>הסבר הפתרון</p> <p>לפי ס' 44(א) לחוק התוכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004) - "עובד זר" - כהגדרתו בחוק עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים), התשנ"א-1991, למעט כל אחד מאלה:</p> <p>(1) עובד זר שפרק ו' לחוק יישום ההסכם בדבר רצועת עזה ואזור יריחו (הסדרים כלכליים והוראות שונות) (תיקוני חקיקה), התשנ"ה-1994, חל עליו;</p> <p>(2) עובד זר המועסק כדין בישראל שהוא אזרח במדינה הגובלת בישראל והיוצא את ישראל, בדרך כלל בתום יום העבודה, למקום מגוריו באותה מדינה;</p> <p>(3) עובד זר המועסק כדין במתן טיפול סיעודי;</p> <p>(4) עיתונאי חוץ וספורטאי חוץ, כהגדרתם בסעיף 75א לפקודת מס הכנסה;</p> <p>(5) עובד זר שמשולמת לו, בעבור חודש עבודה, הכנסה בסכום השווה לפעמיים השכר הממוצע במשק, או הכנסה בסכום הגבוה מזה, ולגבי עובד זר המועסק פחות מ-180 שעות בחודש - הכנסה בסכום השווה למספר השעות שבו הוא עובד בחודש כשהוא מחולק ב-180 ומוכפל בסכום השווה לפעמיים השכר הממוצע במשק, או הכנסה בסכום הגבוה מזה;</p> <p>(6) עובד זר שנעברה נגדו עבירה לפי סעיף 203א לחוק העונשין, התשל"ז-1977, או עבירות נלוות, השווה במקלט לקרבנות סחר בתל-אביב-יפו, והעובד, במשך שהותו במקלט האמור.</p> <p>לפי ס' 44(ב) לחוק האמור, לכל מונח בפרק זה תהיה משמעות הנודעת לו בפקודת מס הכנסה, אלא אם כן נאמר במפורש אחרת.</p> <p>לפי ס' 1 לפקודת מס הכנסה, "השכר הממוצע במשק" - השכר הממוצע כפי שהוא מחושב לצורך גמלאות ודמי ביטוח לפי סעיף 2(ב) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], כפי שמפרסם המוסד לביטוח לאומי. השכר הממוצע האמור, נכון לשנת המס 2010 - 8,015 ₪ בחודש.</p> <p>לפי ס' 45(א) לחוק האמור -</p> <p>"מעסיק חייב בהיטל בשיעור של 20% מסך כל ההכנסה של עובד זר ששילם בשנת המס (בפרק זה - ההיטל) ואם העובד הזר מועסק על ידו לפי היתר להעסקת עובד זר בענפים אלה יהא שיעור ההיטל כמפורט להלן: בענף החקלאות - 10%, ובענף המסעדות האתניות⁽¹⁾, בענף התעשייה או בענף הבניין - 15%".</p> <p>⁽¹⁾ שיעור ההיטל בענף המסעדות האתניות בשנת 2010 - 10.75%.</p> <p>חנין היא "עובד זר המועסק כדין בישראל שהוא אזרח במדינה הגובלת בישראל והיוצא את ישראל, בדרך כלל בתום יום העבודה, למקום מגוריו באותה מדינה". לפיכך, אין לשלם היטל עובד זר בשל העסקתה.</p> <p style="text-align: right;">תשובה ד.</p>	

<p>ארז פוטר לאחר 15 שנות עבודה אצל מעבידו. מאחר שבקרו הפנסיה שערך המעביד עבור ארז, נצברו מספיק כספים במרכיב פיצויי הפיטורים, המעביד העביר את הבעלות על הקרן לידי ארז, ולא היה צריך לשלם לו כל השקמת פיצויים שהיא.</p> <p>על מי, בנסיבות שתוארו לעיל, מוטלת החובה למלא טופס 161 בשל פרישתו של ארז (אם בכלל קיימת חובה כזו)? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים)</p> <p>א. אין למלא טופס 161 מאחר שארז לא קיבל מהמעביד פיצויי פיטורים. ב. החובה מוטלת על מעבידו של ארז. ג. החובה מוטלת על קרן הפנסיה, בה נצברו זכויותיו של ארז. ד. החובה תוטל על ארז ביום שיחליט למשוך פיצויי פיטורים מקרן הפנסיה.</p>	<p>שאלה מספר 24.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים) - תק' 11(ב)</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי תקנה 11(ב) לתקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים), מעביד ששילם מענק פרישה, יגיש לפקיד השומה, בצירוף לטופס 102 שהוא מגיש לחודש שבו שולם המענק, פרטים בטופס 161 על המענק ששילם, ואם מענק הפרישה שולם כאמור בתקנה 7(ב) יכלול טופס 161 גם פרטים על המענק כאמור ששולם מאת קופת גמל.</p> <p><i>לפי תקנה 7(ב)1) לתקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים), "מעביד שאינו קופת גמל המשלם מענק פרישה, כאשר משולם מענק עקב אותה פרישה גם מאת קופת גמל, ינכה ממלוא המענק שהוא משלם, בעת תשלומו, מס כאילו היה משכורת בלתי קבועה".</i></p> <p>לפי הנחיות מס הכנסה, טופס 161 ימולא ע"י מעביד בשל כל עובד שכיר שפרש מעבודה, אם לעובד זכויות למענק (פיצויים), קיצבה או תגמולים בגין עבודתו.</p> <p>תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 25.</p> <p>ארז התחיל לעבוד אצל מעבידו החדש. לפי הסכם העבודה הקיבוצי החל על הצדדים, הוא זכאי לקרן השתלמות. ארז דורש שתשלומיו ותשלומי המעביד לקרן השתלמות יועברו לקרן השתלמות "א", בה הוא מעוניין.</p> <p>[למען הסר ספק, ההפרשה לקרן ההשתלמות "א" אפשרית על פי פקודת מס הכנסה, החוקים והתקנות ואין כל הגבלה בחוק, בתקנות או בתקנון הקרן על הפקדת הכספים בה].</p> <p>האם המעביד חייב להענות לדרישתו של ארז? (בחרי/ את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים)</p> <p>א. לא. זכותו של עובד לבחור קופת גמל לא חלה על קרן השתלמות, אלא רק על הסדר פנסיוני.</p> <p>ב. כן, אם קרן השתלמות "א" נקבעה כקרן ברירת מחדל בהסכם הקיבוצי החל על הצדדים.</p> <p>ג. כן. המעביד חייב להענות לדרישתו של ארז.</p> <p>ד. לא, אם המעביד חתום עם קרן השתלמות אחרת על הצטרפות קולקטיבית של כל העובדים.</p>	
פתרון	
<p>חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) - ס' 20, ס' 22.</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>"קרן השתלמות" היא סוג של קופת גמל, המיועדת לתשלום דמי השתלמות לעובדים, לעצמאים, לחברי קיבוץ, לחברי מושב שיתופי או למוטבים שלהם.</p> <p>לפי ס' 20(א) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) - "עובד הזכאי להצטרף כעמית לקופת גמל, לפי כל דין או הסכם, לרבות הסכם קיבוצי (בסעיף זה - הדין או ההסכם), או להמשיך ולהיות עמית בקופת גמל כאמור, רשאי לבחור, בכל עת, כל קופת גמל המיועדת למטרה של קופת הגמל שנקבעה לפי הדין או ההסכם לצורך הפקדת תשלומיו ותשלומי מעבידו, בכפוף להגבלות על צירוף עמיתים שנקבעו בתקנון קופת הגמל ולהגבלות על הפקדת כספים לפי סעיף 22, ומעבידו של עובד כאמור לא יתנה את תשלום הכספים לקופת הגמל בעד עובדו בכך שיופקדו בקופה מסוימת או בקופה שיבחר העובד מתוך רשימה מסוימת של קופות, והכל אף אם נקבע אחרת בדין או בהסכם".</p> <p>לפי נתוני השאלה, ההפרשה לקרן השתלמות "א" אפשרית על פי פקודת מס הכנסה, החוקים והתקנות ואין כל הגבלה בחוק, בתקנות או בתקנון הקרן על הפקדת הכספים בה.</p> <p>לפיכך, מעביד חייב להענות לבקשתו של ארז.</p> <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>	הסבר הפתרון

דיני עבודה

<p>ארז, בן ה-30, התחיל לעבוד אצל מעבידו החדש ב-27/1/2010, לתקופה שְׁאַיְנָה קְצוּבָה. את משכורתו הראשונה הוא צָפוּי לקבל ממעבידו החדש ב-1/2/2010.</p> <p>בתוך כמה זמן מהיום שהתחיל לעבוד אצלו, חייב המעביד למסור לארז "הודעה לעובד" על תנאי עבודתו? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים)</p> <p>א. לא יאוחר משבעה ימים מהיום שהתחיל לעבוד אצלו. ב. לא יאוחר מהיום בו הוא אמור לקבל את משכורתו הראשונה. ג. לא יאוחר משלושים ימים מהיום שהתחיל לעבוד אצלו. ד. הוראות החוק הרלוונטי לא חלות לגבי עובד לתקופה שְׁאַיְנָה קְצוּבָה.</p>	<p>שאלה מספר 26.</p>
פתרון	
חוק הודעה לעובד (תנאי עבודה) - ס' 1, 9.	סעיפים רלוונטיים
<p>לפי סעיף 1 לחוק הודעה לעובד (תנאי עבודה) - "מעביד ימסור לעובד, לא יאוחר משלושים ימים מהיום שהעובד התחיל לעבוד אצלו, ואם היה העובד נער כהגדרתו בחוק עבודת הנוער, התשי"ג-1953 (להלן - נער) - לא יאוחר משבעה ימים, הודעה בכתב שבה יפרט את תנאי העבודה של העובד לפי הוראות חוק זה (בחוק זה - ההודעה)".</p> <p>לפי סעיף 9 לחוק - "הוראות חוק זה לא יחולו לגבי עובד שתקופת עבודתו אינה עולה על שלושים ימים, ואם היה העובד נער - אינה עולה על שבעה ימים".</p> <p>ארז אינו "נער", ותקופת עבודתו לא הוגבלה לשלושים ימים. לפיכך, מעבידו חייב למסור לו, לא יאוחר משלושים ימים מהיום שהתחיל לעבוד אצלו, "הודעה לעובד" על תנאי העסקתו.</p> <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>	הסבר הפתרון

<p>שאלה מספר 27.</p> <p>אנה, עובדת בשכר, עבדה אצל מעבידה שנה אחת ברציפות, על פי חוזה לתקופה של שנה. עד תום אותה שנה מעבידה לא הציג לחדש את חוזה העבודה שלה, והיא עזבה את עבודתה (כתום תקופת החוזה).</p> <p>מהו שיעור פיצויי הפיטורים לו היא זכאית? (בחרי את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים)</p> <p>א. שכר חודש אחד לכל שנת עבודה. ב. שכר שבועיים לכל שנת עבודה. ג. מאחר שלא עבדה שתי עונות רצופות, אנה לא זכאית לפיצויי פיטורים. ד. מאחר שעבדה על פי חוזה לתקופה קצובה והסתימה תקופת החוזה, אנה לא זכאית לפיצויי פיטורים.</p>	
<p align="center">פתרון</p>	
<p>חוק פיצויי פיטורים - ס' 1, 9, 12. תקנות פיצויי פיטורים (שיעורי פיצויי פיטורים לעובד בשכר)</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>הסבר הפתרון</p> <p>לפי סעיף 9 לחוק פיצויי פיטורים -</p> <p>"א) היה עובד מועבד על פי חוזה לתקופה קצובה והגיעה התקופה לקצה, רואים אותו לענין חוק זה כאילו פוטר, זולת אם הציג לו המעביד לחדש את החוזה; סירב העובד לחדש את החוזה - רואים אותו, לענין חוק זה כאילו התפטר.</p> <p>ב) הצעת המעביד לחדש את החוזה כאמור בסעיף קטן (א) צריך שתימסר לעובד לפחות שלושה חדשים לפני תום תקופת החוזה."</p> <p>מעבידה של אנה לא הציג לחדש את חוזה העבודה שלה. לכן, בהגיע תקופת החוזה לקצה, רואים את אנה, לענין חוק פיצויי פיטורים, כאילו פוטר.</p> <p>לפי סעיף 1 לחוק פיצויי פיטורים -</p> <p>" מי שעבד שנה אחת ברציפות - ובעובד עונתי שתי עונות בשתי שנים רצופות - אצל מעביד אחד או במקום עבודה אחד ופוטר, זכאי לקבל ממעבידו שפיטרו פיצויי פיטורים."</p> <p>מאחר שאנה עבדה אצל מעבידה שנה אחת ברציפות, היא זכאית לפיצויי פיטורים.</p> <p>לפי סעיף 12 לחוק פיצויי פיטורים -</p> <p>"א) שיעורם של פיצויי הפיטורים הוא: שכר חודש אחד לכל שנת עבודה בעובד במשכורת אצל מעביד, או באותו מקום עבודה, ושכר שבועיים לכל שנת עבודה בעובד בשכר כאמור; חלק של שנה שלאחר שנת עבודה מזכה את העובד בפיצויים יחסיים, ולגבי עובד עונתי - חלק של שנה מזכה אותו בפיצויים יחסיים אף אם תקופות עבודתו אינן מצטרפות לשנה. לענין זה, "עובד במשכורת" - עובד שעיקר גמול עבודתו, משתלם על בסיס של חודש או של תקופה ארוכה יותר; "עובד-בשכר" - עובד שאינו עובד במשכורת.</p> <p>ב) שר העבודה רשאי, לאחר התייעצות בשר האוצר ובאישור ועדת העבודה של הכנסת, להגדיל בתקנות את שיעור פיצויי הפיטורים לעובד בשכר; תקנות כאמור יכול שיהיו כלליות או לפי ענפי עבודה."</p> <p>שר העבודה ניצל את סמכותו לפי סעיף 12(ב) לחוק פיצויי פיטורים, והתקין ב-12/7/1983 את תקנות פיצויי פיטורים (שיעורי פיצויי פיטורים לעובד בשכר), לפיהן:</p> <p>"1. שיעור פיצויי הפיטורים לעובד בשכר יהיה לגבי תקופת עבודה שמיום תחילתן של תקנות אלה ואילך, שכר חודש אחד לכל שנת עבודה אצל אותו מעביד או באותו מקום עבודה.</p> <p>2. תחילתן של תקנות אלה ביום כ"ב באב תשמ"ג (1 באוגוסט 1983)."</p> <p>לפיכך, אנה זכאית לפיצויי פיטורים בשיעור של שכר חודש אחד לכל שנת עבודה.</p> <p align="right">תשובה א.</p>	

<p>שאלה מספר 28.</p> <p>שכרו של ארז מְשֻׁתָּלָם על בסיס של יְמֵי-עֲבוֹדָה. בְּתוֹם 22 חודשי עבודה במקום עבודתו, הודיע ארז למעבידו על התפטרותו, שתכנס לתוקף בְּתוֹם תקופת ההודעה המוקדמת על פי החוק.</p> <p>כמה ימי הודעה מוקדמת לפיטורים, לְפִי חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, על ארז לְתֵת למעביד?</p> <p>א. 22 ימים. ב. חודש ימים. ג. 17 ימים. ד. 19 ימים.</p>	
פתרון	
<p>חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות - ס' 1, ס' 4, ס' 5. חוק פיצויי פיטורים - ס' 12.</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>לְפִי ס' 1 לחוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות: בחוק זה - "חוק פיצויי פיטורים" - חוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963; "עובד במשכורת", "עובד בשכר" - כהגדרתם בסעיף 12 לחוק פיצויי פיטורים;</p> <p>לְפִי ס' 12 לחוק פיצויי פיטורים - "עובד במשכורת" - עובד שעיקר גמול עבודתו, משתלם על בסיס של חודש או של תקופה ארוכה יותר; "עובד-בשכר" - עובד שאינו עובד במשכורת.</p> <p>שכרו של ארז מְשֻׁתָּלָם על בסיס של ימי עבודה. לְפִיכֵן, ארז הוא "עובד-בשכר".</p> <p>לְפִי ס' 4 לחוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות - " עובד בשכר זְכָאי להודעה מוקדמת לפיטורים, כמפורט להלן: (1) במהלך שנת עבודתו הראשונה - של יום אחד בשל כל חודש עבודה; (2) במהלך שנת עבודתו השניה - של 14 ימים, בתוספת של יום אחד בשל כל שני חודשי עבודה בשנה האמורה; (3) במהלך שנת עבודתו השלישית - של 21 ימים, בתוספת של יום אחד בשל כל שני חודשי עבודה בשנה האמורה; (4) לאחר שנת עבודתו השלישית - של חודש ימים. "</p> <p>לְפִי ס' 5 לחוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות - "הוראות סעיפים 3 ו-4 יחולו, בשינויים המחויבים לפי הענין, על הודעה מוקדמת להתפטרות".</p> <p>ותק של ארז - 22 חודשים, שהם שנה ו-10 חודשים. ארז נמצא במהלך שנת עבודתו השניה.</p> <p>לְפִיכֵן, לְפִי חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, על ארז לתת למעבידו הודעה מוקדמת להתפטרות של 19 ימים קלנדריים ($= 10 / 2 + 14$).</p> <p style="text-align: right;">תשובה ד.</p>	הסבר הפתרון

שאלה מספר 29.

ארז, עובד בשכר (שעתית), התחיל לעבוד ב-28/12/2009 כמוכר בחנות. שבוע העבודה של ארז, במקום עבודתו, הוא בן 5 ימים (ימים א'-ה'). [ארז, שהוא יהודי, לא עובד בחגי ישראל]. להלן רשימת אירועים באפריל 2010, מתוך דו"ח הנוכחות של ארז -

1/4/10	יום ה	חול המועד פסח	ארז נעדר עקב מחלה (מסר אישור מחלה מ-1/4/10 עד 4/4/10)
4/4/10	יום א	חול המועד פסח	
5/4/10	יום ב	שביעי של פסח ("פסח שני")	ארז לא עבד
12/4/10	יום ב	יום הזיכרון לשואה ולגבורה	ארז עבד
18/4/10	יום א		ארז היה בחופשה (באישור המעביד)
19/4/10	יום ב	יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ולחללי פעולות האיבה והטרור	ארז עבד
20/4/10	יום ג	יום העצמאות	ארז לא עבד

אם, למעט הימים שלעיל, ארז לא החסיר ימי עבודה ב-4/2010, בגין כמה ימי חג על המעביד לשלם לו דמי חגים בתלוש 4/2010 ?

- א. 2 ימי חג.
 ב. 4 ימי חג.
 ג. 1 ימי חג.
 ד. 3 ימי חג.

פתרון

צו הרחבה - הסכם מסגרת

סעיפים רלוונטיים

לפי סעיף 7 לצו הרחבה - הסכם מסגרת:
 " 7. דמי חגים

א. עובד לאחר 3 חודשי עבודה במקום העבודה שלא נעדר מהעבודה סמוך ליום החג (יום לפני החג ויום אחרי החג), אלא בהסכמת המעביד, יהיה הזכאי לתשלום מלא בעבור 9 ימי חג (2 ימי ראש השנה, יום הכיפורים, 2 ימי סוכות, 2 ימי פסח, חג שבועות ויום העצמאות).

עובד לא יהיה זכאי לימי חג החלים בשבת.

ב. עובד חודשי לא יהיה זכאי לתשלום נפרד עבור ימי חג. "

ארז הוא עובד בשכר (שעתית) העובד במקום עבודתו יותר משלושה חודשים. לפיכך, הוא זכאי לדמי חגים.

באפריל 2010 חלו 2 ימי חג - שביעי של פסח ויום העצמאות. אמנם, ארז נעדר מעבודתו יום לפני השביעי של פסח ("פסח שני"). ברם, מאחר שמסר אישור מחלה, ההיעדרות נחשבת כהעדרות בהסכמת המעביד.

לפיכך, ארז זכאי לדמי חגים בעד 2 ימי חג בתלוש 4/2010.

תשובה א.

<p>שאלה מספר 30.</p> <p>ארז, נשוי + 2 ילדים שבת זוגו אינה עובדת, חָיב למעבידו 2,000 ₪ על פי התחייבות בכתב. שכר העבודה של ארז ב-8/2010 - 5,100 ₪. 5 ימים לפני המועד לתשלום השכר, ארז קיבל מקדמה בסך 600 ₪ על חשבון שכר עבודה זה.</p> <p>מהו, לפי חוק הגנת השכר, הסכום המרבי שניתן לנפות משכר העבודה של ארז ב-8/2010 לכיסוי חוב 2,000 השקלים החדשים? [למען הסר ספק, ארז ממשיך לעבוד אצל המעביד]</p> <p>א. 1,125 ₪ ב. 1,020 ₪ ג. 1,152 ₪ ד. 1,275 ₪</p>	
פתרון	
	סעיפים רלוונטיים
<p>חוק הגנת השכר - ס' 25</p> <p>לפי סעיף 25 לחוק הגנת השכר - " (א) לא ינוכו משכר עבודה אלא סכומים אלה: ... (6) חוב על פי התחייבות בכתב מהעובד למעביד, בתנאי שלא ינוכה על חשבון חוב כאמור יותר מרבע שכר העבודה; (7) מקדמות על חשבון שכר עבודה, אם אין המקדמות עולות על שכר עבודה בעד שלושה חדשים; עולות המקדמות על שכר עבודה לשלושה חדשים - חלות על היתרה הוראות פסקה (6). "</p> <p>המקדמה שקיבל ארז 5 ימים לפני המועד לתשלום השכר לא עולה על שכר העבודה לשלושה חדשים, לפיכך, לא קיימת יתרה שהוראות פסקה 25(א)(7) חלות עליה. לפיכך, לא ינוכה על חשבון החוב יותר מ-<u>1,275 ₪</u> (= 5,100 × 25% שכר העבודה)</p> <p>ההערה בסוגריים, שציינה שארז ממשיך לעבוד אצל מעבידו, נובעת מהוראות סעיף 25(ב): "על אף האמור בסעיף קטן (א), חדל עובד לעבוד אצל המעביד, רשאי המעביד לנכות משכרו האחרון של עובד כל יתרה של חוב שהעובד חייב לו, לרבות מקדמות".</p> <p style="text-align: right;">תשובה ד.</p>	הסבר הפתרון

<p>ארז, עובד במשרה מלאה, התחיל לעבוד אצל מעבידו הפרטי ב-1/2/2007. על ארז ועל מעבידו חלות הוראות צו ההרחבה בדבר תשלום דמי הבראה. המעביד משלם דמי הבראה פעמיים בשנה, במשכורת חודש מאי ובמשכורת חודש נובמבר. בתלוש 11/2010 משלם המעביד דמי הבראה בְּעֵד התקופה שמ-1/6/2010 ועד 30/11/2010.</p> <p>אם מחיר יום הבראה הוא 351 ₪, לְפִי צו ההרחבה הני"ל, מהו סכום דמי הבראה המגיע לארז בתלוש 11/2010?</p> <p>א. 1,053.00 ₪ ב. 1,228.50 ₪ ג. 1,024.92 ₪ ד. 877.50 ₪</p>	<p>שאלה מספר 31.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>ההסכם הקיבוצי הכללי בדבר תשלום דמי הבראה וצו ההרחבה.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>בתלוש 11/2010 ארז זכאי לדמי הבראה בעד התקופה שמ-1/6/2010 ועד 30/11/2010. חודשים אלו מהווים חלק משנת העבודה ה-4 של ארז (שהתחילה ב-1/2/2010 ומסתיימת ב-31/1/2011). בְּשָׁל שנת העבודה ה-4 יש לשלם לעובד 7 ימי הבראה.</p> <p>לפיכך, יש לשלם לארז, בתלוש 11/2010, קצובת הבראה בשל 6 חודשים כדלהלן:</p> <p>$1,228.50 \text{ ₪} = 6 / 12 \times 7 \text{ ימי הבראה} \times 351 \text{ תְּעָרִיף}$</p> <p>תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 32.</p> <p>לפי החוק הרלוונטי - כמה ימים בשנה של היעדרות, בְּשָׁל מחלת בַּת זוגו, זכאי עובד לְזָקוֹף על חשבון תקופת המחלה הַצְּבוּרָה שלו (בהתאם להגדרות ולכללים שנקבעו בחוק ובתקנות)?</p> <p>א. עד 8 ימים ב. עד 6 ימים ג. עד 7 ימים ד. עובד לא זכאי להיעדר בשל מחלת בת זוג, אלא רק עקב הריון ולידה של בת זוג.</p>	
פתרון	
חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת בן זוג) - ס' 1	סעיפים רלוונטיים
<p>לפי סעיף 1 לחוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת בן זוג) "עובד זכאי לזקוף <u>עד 6 ימים בשנה</u> של היעדרות, בשל מחלת בן זוגו, על חשבון תקופת המחלה הצבורה שלו".</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	הסבר הפתרון

<p>שאלה מספר 33.</p> <p>לפי הסכם העבודה של ארז, דמי נסיעות ישולמו לו לפי צו ההרחבה בדבר השתתפות המעביד בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה.</p> <p>ב-9/2010 ארז עבד 10 ימים בפועל, נעדר עקב מחלה 6 ימים והיה בחופשה 4 ימים. 10 ימים בחודש זה היו ימי מנוחה שבועית (ימי שישי ושבת) או חגים בהם מקום העבודה היה סגור.</p> <p>מחיר נסיעה באוטובוס לעבודה <u>או</u> ממנה (כיוון אחד) - 6.00 ₪. מחיר כרטיס חופשי חודשי הפולל את אזור מגוריו ואת מקום עבודתו - 196 ₪.</p> <p>אם שיעור החזר הוצאות הנסיעה המרבי לפי ס' 2 לצו ההרחבה הנ"ל הוא 23.70 ₪ ליום עבודה, מהו סכום דמי הנסיעות המינימלי שעל המעביד לשלם לארז בגין חודש 9/2010? (סכום מעוגל)</p> <p>א. 196 ₪ ב. 120 ₪ ג. 240 ₪ ד. 60 ₪</p>	
פתרון	
<p>צו ההרחבה בדבר השתתפות המעביד בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה.</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>לפי ס' 3 בצו ההרחבה בדבר השתתפות המעביד בהוצאות נסיעה לעבודה - "כל עובד הזקוק לתחבורה כדי להגיע למקום עבודתו, זכאי לקבל ממעבידו השתתפות עד המכסימום האמור בסעיף 2, בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה בצעד כל יום עבודה בפועל בו השתמש בתחבורה כדי להגיע למקום עבודתו".</p> <p>לפי ס' 2 לצו ההרחבה, שיעור החזר הוצאות הנסיעה מיום 01/01/2010 הוא עד 23.70 ₪ ליום עבודה.</p> <p>לפי ס' 4 בצו ההרחבה, "הוצאות הנסיעה ייקבעו לפי מחיר נסיעה מוזל באוטובוס ציבורי או כרטיס מינוי חודשי מוזל ממקום מגורי העובד למקום עבודתו, על יסוד כרטיס הנחה של מספר נסיעות, אם קיים כרטיס הנחה כזה".</p> <p>מחיר נסיעות בודדות באוטובוס - 12 ₪ ליום (2×6.00), כלומר 120 ₪ ל-10 ימי עבודה בפועל.</p> <p>מחיר כרטיס "חופשי חודשי" הכולל את איזור מגוריו של ארז ואת מקום עבודתו - 196 ₪.</p> <p>תשלום לפי שיעור החזר המרבי על פי צו ההרחבה - 237 ₪ = 10 ימי עבודה בפועל × 23.70</p> <p>החלופה הזולה - 120 ₪ = (196 חופשי חודשי ; 120 נסיעות בודדות ; 237 תקרה) min</p> <p>סכום דמי הנסיעות המינימלי שעל המעביד לשלם לארז בגין חודש 9/2010 - 120 ₪.</p> <p>תשובה ב.</p>	הסבר הפתרון

שאלה מספר 34.

שבוע עבודתו של ארז, במקום עבודתו, הוא בן 6 ימים (א-ו). בימים א-ה, בין השעות 9:30 ל-10:30, ניתנת לארז הפסקה, במהלכה הוא רשאי לצאת ממקום עבודתו (ביום ו אין הפסקה). זמן ההפסקה לא נחשב כחלק משעות העבודה. להלן רישום מתוך שעון הנוכחות בשבוע מסוים:

יום	א'	ב'	ג'	ד'	ה'	ו'
כניסה	5:30	4:30	3:30	4:00	5:30	5:30
יציאה	15:30	13:30	12:30	16:00	14:30	8:30

כמה שעות נוספות עבד ארז בשבוע זה?

- א. 4 ש"נ
 ב. 6 ש"נ
 ג. 5 ש"נ
 ד. 9 ש"נ

פתרון

חוק שעות עבודה ומנוחה - ס' 1, 2, 20. צו הרחבה - הסכם מסגרת (2000).

סעיפים רלוונטיים

"שעות עבודה", כהגדרתן בחוק שעות עבודה ומנוחה - "הזמן שבו עומד העובד לרשות העבודה, לרבות הפסקות קצרות ומוסקמות הניתנות לעובד להחלפת כוח ואויר... חוץ מהפסקות על פי סעיף 20".

מאחר שבכל יום הופסקה העבודה למנוחה ולסעודה לשעה רצופה, ובעת ההפסקה רשאי היה ארז לצאת מהמקום שבו הוא עובד, נוהג המעביד כדין (לפי ס' 20 לחוק שעות עבודה ומנוחה) כשאינו מחשיב את זמן ההפסקה כחלק משעות העבודה.

שבוע העבודה הוא בן 6 ימים (ימים א-ו). תחום יום עבודה - 8 שעות עבודה. תחום יום עבודה בעבודת לילה וביום שלפני המנוחה השבועית (יום שישי) - 7 שעות. תחום שבוע עבודה - 43 שעות.

בימים ג' ו-ד' ארז עבד "עבודת לילה" (שפירושה - עבודה ששתי שעות ממנה, לפחות, הן בתחום השעות שבין 22:00 ובין 06:00).

החישוב:

יום	א'	ב'	ג'	ד'	ה'	ו'	סה"כ
כניסה	5:30	4:30	3:30	4:00	5:30	5:30	
יציאה	15:30	13:30	12:30	16:00	14:30	8:30	
סה"כ נוכחות	10	9	9	12	9	3	52
ניכוי הפסקה	- 1	- 1	- 1	- 1	- 1	-	- 5
שעות עבודה	9	8	8	11	8	3	47
שעות רגילות	8	8	7 (עב' לילה)	7 (עב' לילה)	8	3	41
ש' רגילות בשבוע	8	16	23	30	38	41	
שעות נוספות	1	-	1	4	-	-	6 ש"נ

תשובה ב.

<p>שאלה מספר 35.</p> <p>שְׂכָרוֹ של ארז מְשֻׁתָּלֵם על בְּסִיס של שעות עבודה. בְּעַד כל שְׁעַת עֲבוֹדָה רְגִילָה ארז מְקַבֵּל שְׂכָר כְּדִלְהֶלֶן:</p> <p>1. תְּעָרִיף יְסוּד - 72 ₪ 2. תּוֹסֶפֶת עוֹבֵד בְּמִשְׁמְרוֹת - 36 ₪</p> <p>לפי חוק שעות עבודה ומנוחה, אם ארז עבד שעות נוספות במנוחה השבועית (יום שבת), כמה על המעביד לשלם לו בעד השעה הנוספת השלישית שבאותו יום?</p> <p>א. לא פחות מ-216 ₪. ב. לא פחות מ-243 ₪. ג. לא פחות מ-144 ₪. ד. לא פחות מ-162 ₪.</p>	
פתרון	
חוק שעות עבודה ומנוחה - ס' 16, ס' 17, ס' 18.	סעיפים רלוונטיים
<p>הסבר הפתרון</p> <p>"שְׂכָר רְגִיל" של ארז, הַמְשֻׁמֵּשׁ בְּסִיס לחישוב גְּמוֹל שעות נוספות וגְּמוֹל עבודה במנוחה השבועית:</p> <p>לפי ס' 18 לחוק שעות עבודה ומנוחה - "לְעֵינֵן הַסְּעִיפִים 16 ו-17 "שכר רגיל" כולל כל התוספות שמעביד מְשַׁלֵּם לעובדו".</p> <p>כלומר, כל רְכִיבֵי הַשְׂכָר שהוזכרו לעיל - "תְּעָרִיף יְסוּד" ו-"תּוֹסֶפֶת עוֹבֵד בְּמִשְׁמְרוֹת" מהווים יְסוּד לחישוב עֶרְךְ שעת עבודה רגילה של ארז. סְכוּמָם של כל הרכיבים הנ"ל - 108 ₪ הוא "השכר הרגיל" לְעֵינֵן הַסְּעִיפִים 16 ו-17 לחוק. (108 ₪ = 72 + 36)</p> <p>לפי ס' 16(א) לחוק שעות עבודה ומנוחה - " הועבד עובד שעות נוספות, ישלם לו המעביד בעד שתי השעות הנוספות הראשונות שבאותו יום שכר עבודה לא פחות מ-1¼ מהשכר הרגיל, ובעד כל שעה נוספת שאחריהן לא פחות מ-1½ מהשכר הרגיל..."</p> <p>כלומר, לפי ס' 16(א) לחוק האמור, על המעביד לשלם לארז לא פחות מ-50% ₪ גמול נוסף על השכר הרגיל, מהשעה הנוספת השלישית ואילך באותו יום.</p> <p>לפי ס' 17 לחוק שעות עבודה ומנוחה -</p> <p>" (א) הועבד עובד בשעות המנוחה השבועית או בחלק מהן -</p> <p>(1) ישלם לו המעביד בעד שעות אלה שכר עבודה לא פחות מ-1½ משכרו הרגיל..."</p> <p>כלומר, לפי ס' 16(א) לחוק האמור, על המעביד לשלם לארז לא פחות מ-50% ₪ גמול נוסף על השכר הרגיל, לכל שעה שעבד במנוחה השבועית.</p> <p>לפיכך, על המעביד לשלם לארז, בעד השעה הנוספת השלישית שעבד במנוחה השבועית (יום שבת), סכום שלא יפחת מ-216 ₪.</p> <p>216 ₪ = (50% גמול עבודה במנוחה השבועית + 50% גמול עבודה בשעה נוספת שלישית + 100% שכר רגיל) × 108</p> <p style="text-align: right;">תשובה א.</p>	

<p>שאלה מספר 36. ארז, עובד במשכורת, התחיל לעבוד אצל מעבידו ב-1/10/2007 ועבד אצלו בִּרְצִיפוֹת עד שהתפטר ב-27/9/2010. בשנת 2010 עבד 190 ימים בְּפוֹעֵל.</p> <p>אם זכויות החופשה השנתית של ארז נקבעות לפי חוק חופשה שנתית בְּלִבָּד, מהו אורך החופשה השנתית לה הוא זכאי בְּעֵד שנת 2010, לפי חוק זה?</p> <p>א. 12 ימים ב. 13 ימים ג. 11 ימים ד. 14 ימים</p>	
פתרון	
<p>חוק חופשה שנתית - ס' 1, ס' 3.</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>על פי חוק חופשה שנתית, החל ב-1/1/2006, "שנת עבודה" פירושה - פרק זמן של שנים עשר חודש, שֶׁתְּחִילָתוֹ אַחַד בִּינוֹאֵר שֶׁל כָּל שָׁנָה.</p> <p>לפיכך, לְעֵינֵי חוק חופשה שנתית, שנת 2010 היא שנת עבודתו הרביעית של ארז. אורך החופשה השנתית בְּעֵד שנת העבודה הרביעית היא 14 ימים.</p> <p>הקשר המשפטי בֵּין ארז ומעבידו היה קיים בחלק משנת העבודה. בְּפוֹעֵל, עבד באותו חלק שנה 190 ימים.</p> <p>לפי ס' 3(ג)(2) לחוק, היה הקשר המשפטי שבין העובד ובין המעביד קיים בחלק משנת העבודה והעובד עבד בתוך אותו חלק שנה פחות מ- 240 ימים - יהיה מספר ימי החופשה חלק יחסי ממספר הימים שלפי סעיף 3(א) לחוק, כיחס מספר ימי העבודה בפועל אל המספר 240; חלק של יום חופשה לא יובא במנין.</p> <p>יחס מספר ימי העבודה בפועל אל המספר 240 הוא 0.79. (190 / 240)</p> <p>הכפלת 14 ימים ב-0.79 מניבה את התוצאה 11.08. חלק של יום חופשה לא יובא במנין. לפיכך, אורך החופשה השנתית לה זכאי ארז, לפי חוק חופשה שנתית - 11 ימים.</p> <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>	הסבר הפתרון

<p>שאלה מספר 37.</p> <p>אנה, בת ה-35, עובדת במשכורת המועסקת בִּחְצֵי מְשָׁרָה זה 11 שנה. ב-12/2010 לא נעדרה מעבודתה.</p> <p>תלוש 12/2010 של אנה (לפני בדיקת ההשלמה לשכר מינימום) הורכב מהסכומים שְׁלֵהֶלֶן:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. משכורת יסוד - 1,641 ₪ 2. תוספת ותק - 168 ₪ 3. פְּרִמְיָה מוֹסְכָּמֶת - 1,404 ₪ <p>אם שכר המינימום (לחודש) הוא 3,850.18 ₪, מהו הסכום שעל המעביד להוסיף לאנה בתלוש 12/2010, על מנת לעמוד בהוראות חוק שכר מינימום (סכום מעוגל)?</p> <ol style="list-style-type: none"> א. 116 ₪ ב. 284 ₪ ג. 0 ₪ ד. 2,209 ₪ 	
פתרון	
<p>סעיפים רלוונטיים</p> <p>חוק שכר מינימום - ס' 2, ס' 3.</p>	
<p>הסבר הפתרון</p> <p>לפי ס' 2 לחוק שכר מינימום:</p> <p>" (א) עובד שמלאו לו 18 שנים (להלן - עובד) המועסק במשרה מלאה, כנהוג במקום עבודתו, זכאי לקבל ממעבידו שכר עבודה שלא יפחת משכר המינימום לחודש, שכר המינימום היומי או שכר המינימום לשעה, הכל לפי הענין.</p> <p>(ב) עובד המועסק במשרה חלקית זכאי לשכר מינימום חלקי שיחושב יחסית לחלקיות משרתו.</p> <p>(ג) נעדר עובד מעבודתו, יקטן שכר המינימום שהוא זכאי לו לפי סעיף קטן (א), בשיעור יחסי לזמן היעדרו, ואולם אם הוא זכאי לקבל תשלום בעד זמן היעדרות לפי דין, חוזה עבודה, הסכם קיבוצי, צו הרחבה או הסדר קיבוצי אחר או לפי ההוראות המחייבות קופת גמל (בסעיף זה - ההסדר), יהיה התשלום לפי הוראות ההסדר. "</p> <p>לפי ס' 3 לחוק שכר מינימום:</p> <p>" (א) השכר שיובא בחשבון לְעֵינֵן סעיף 2 יהיה שכר העבודה שמשלם מעביד לעובדו, בְּעֵד יום עבודה רגיל כנהוג במקום עבודתו.</p> <p>(ב) לְעֵינֵן סעיף קטן (א) יבואו בחשבון רכיבי השכר הבאים:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) שכר יסוד או שכר משולב; (2) תוספת יוקר אם איננה כלולה בשכר המשולב; (3) תוספת קבועה המשתלמת לעובד עקב עבודתו, <p>ואולם לא יובאו בחשבון תוספת משפחה, תוספת ותק, תוספת בשל עבודה במשמרות, פְּרִמְיָה מְדוּדָה, מוֹסְכָּמֶת, קבועה או קבוצתית, משכורת י"ג, מענקים על בסיס שנתי, והחזר הוצאות לרבות הוצאות כלכלה, אש"ל ונסיעות שמשלם המעביד.</p> <p>(ד) לא היה שכרו של עובד משתלם לפי הרכיבים המנויים בסעיף קטן (ב) (1) ו-(2), או לפי חלק מהם, יחושב השכר לְעֵינֵן סעיף קטן (א) לפי שכר העבודה הרגיל ללא תוספות. "</p> <p>אנה זכאית לשכר מינימום חלקי שיחושב יחסית לחלקיות משרתה -</p> $1,925.09 \text{ ₪} = 50\% \text{ חלקיות המשרה} \times 3,850.18 \text{ שכר מינימום למשרה מלאה}$ <p>שכרה של אנה שיובא בחשבון לְעֵינֵן סעיף 2 לחוק שכר מינימום - 1,641 ₪ (משכורת היסוד).</p> <p>הסכום שעל המעביד להוסיף לאנה בתלוש 12/2010, על מנת לעמוד בהוראות חוק שכר מינימום (סכום מעוגל):</p> <p>284 ₪ = 1,641 השכר שהובא בחשבון לְעֵינֵן סעיף 2 לחוק שכר מינימום - 1,925.09 שכר המינימום החלקי</p> <p>תשובה ב.</p>	

<p>ארז עובד במשכורת אצל מעבידו זה 3 שנים. שבוע העבודה שלו, במקום עבודתו, הוא בן 5 ימים (ימים א'-ה'). זכותו לדמי מחלה נקבעת לפי חוק דמי מחלה.</p> <p>החל ביום ב' (8/2/2010) עד (כולל) יום ד' (24/2/2010) ארז נעדר מעבודתו עקב מחלה. ארז חזר לעבודה ביום ה' (25/2/2010) והביא תעודת מחלה מקופת חולים, בגין כל ימי היעדרותו.</p> <p>מהי, לפי חוק דמי מחלה, "תקופת המחלה" של ארז?</p> <p>א. 15 ימים. ב. 17 ימים. ג. 13 ימים. ד. 16 ימים.</p>	<p>שאלה מספר 38.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>חוק דמי מחלה - ס' 2</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי ס' 2(ב)(1) לחוק דמי מחלה - "לגבי עובד במשכורת - תהא תקופת המחלה כל ימי מחלתו, לרבות ימי מנוחה שבועית וחגים".</p> <p>לפיכך, תקופת המחלה של ארז היא 17 ימים [החל ביום ב' (8/2/10) עד (כולל) יום ד' (24/2/10)].</p> <p>תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 39.</p> <p>ארז התחיל לעבוד במשרה מלאה אצל מעבידו ב-1/1/2008. ב-1/7/2008 החל המעביד להפריש עבורו לקרן פנסיה מקיפה. שיעור הפרשת המעביד - 12% משכרו המלא של ארז. באותו יום גם חתמו ארז ומעבידו על "הסכם לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים", לפיו תשלומי המעביד לקרן הפנסיה יבואו במקום 72% מפיצויי הפיטורים של ארז, בגין התקופה שבה שולמו והרכיבים בגינם בוצעה ההפרשה.</p> <p>ב-30/6/2010 ארז פוטר מעבודתו. שכרו החודשי לענין חישוב פיצויי פיטורים - 9,750 ₪. הסכום שנצבר במרכיב פיצויי הפיטורים בקרן הפנסיה במועד הפיטורים - 13,200 ₪.</p> <p>מהו סכום פיצויי הפיטורים שעל המעביד להשלים לארז לפי חוק פיצויי פיטורים (סכום מקורב)?</p> <p>א. 11,175 ₪ ב. 4,875 ₪ ג. 6,825 ₪ ד. 10,335 ₪</p>	
פתרון	
<p>חוק פיצויי פיטורים - ס' 1(א), ס' 11(ה), ס' 12(א), ס' 14.</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>תקופת עבודה מקורבת - 2.5 שנים.</p> <p>תקופה בה חל ס' 14 לחוק פיצויי פיטורים ושולמו כספים לקרן פנסיה - 2 שנים.</p> <p>הרכיבים בגינם בוצעה ההפרשה לקרן הפנסיה: מלוא השכר.</p> <p>החישוב:</p> <p>1. חבות פיצויי פיטורים בגין התקופה בה לא הופרש לקרן הפנסיה ולא חלו בה הוראות ההסכם לפי ס' 14 לחוק פיצויי פיטורים: $4,875 ₪ = 100\% \times \frac{1}{2} \text{ שנה} \times 9,750 \text{ משכורת}$</p> <p>2. חבות פיצויי פיטורים בגין התקופה בה הופרש לקרן הפנסיה ובה חלו הוראות ההסכם לפי ס' 14 לחוק פיצויי פיטורים: $5,460 ₪ = 28\% \times 2 \text{ שנים} \times 9,750 \text{ משכורת}$</p> <p>סך הפיצויים שעל המעביד להשלים: <u>10,335 ₪</u></p> <p style="text-align: right;">תשובה ד.</p>	הסבר הפתרון

<p>שאלה מספר 40.</p> <p>שכר העבודה של ארז מִשְׁתַּלֵּם על בסיס של חודש. שבוע העבודה במקום עבודתו הוא בן 5 ימים (א'-ה'). ב-8 בכל חודש, משלם המעביד לארז את שכר החודש הקודם.</p> <p>מֵאַחַר שה-8/10/2010 חל ביום ו', שילם המעביד את שכר 9/2010 ביום א', ה-10/10/2010.</p> <p>האם המעביד הלִין את שכר 9/2010 של ארז? (בחרי את המשפט הנכון ביותר מִבֵּין המשפטים הַבָּאים)</p> <p>א. לא, מֵאַחַר שה-8/10/2010 וה-9/10/2010 נִפְלוּ בִּ"יום מנוחה" אֶצֶל המעביד.</p> <p>ב. לא, מֵאַחַר שהשכר שולם ביום התשיעי שלאחר המועד לתשלום השכר.</p> <p>ג. כן, אֲלֹא אִם בֶּן סְנִיף הַבֶּנֶק של המעביד סָגור לְקַבֵּל קֶהֱל בימי שישי.</p> <p>ד. כן, מֵאַחַר שהשכר שולם ביום העשירי שלאחר המועד לתשלום השכר.</p>	
פתרון	
	<p>סעיפים רלוונטיים</p> <p>חוק הגנת השכר - ס' 1, 9.</p>
<p>הסבר הפתרון</p> <p>לְפִי ס' 9 לחוק הגנת השכר - "שכר עבודה המשתלם על בסיס של חודש ישולם עם תום החודש בעדו הוא משתלם". כלומר המועד לתשלום משכורת חודש 9/2010 הוא ה-30/9/2010 בחצות הלילה, טרם כניסת ה-1/10/2010.</p> <p>לפי ס' 1 לחוק:</p> <p>"היום הקובע" - היום התשיעי שלאחר המועד לתשלום שכר העבודה.</p> <p>"שכר מולך" - שכר עבודה שלא שולם עד ליום הקובע.</p> <p>כלומר, שכר עבודה שלא שולם עד ליום התשיעי שלאחר תום החודש בעדו הוא משתלם, הוא "שכר מולך".</p> <p>הרחבת ההסבר:</p> <p>" המחוקק קבע את מועד תשלום השכר החודשי "עם" תום החודש שבעדו הוא משתלם. "עם" תום החודש פירושו "בזמן" תום החודש (ראה הגדרת "עם" במלון החדש של אבן שושן) ולא במועד מאוחר יותר מתום החודש. עם זאת, המחוקק לא נקט סנקציה כלפי המעביד לעניין הפעלת פיצוי הלנת השכר אלא מהיום העשירי שלאחר המועד לתשלום השכר. במבנה זה של הוראות החוק אין מדובר ב"תקופה" בה נדרשת פעולה אקטיבית כלשהי, אלא מדובר במועד ("היום התשיעי") שמעבר לו מתחילות לחול הוראות חוק הגנת השכר בעניין פיצוי הלנת שכר, ככל שהיה מחדל של המעביד בתשלום שכרו של עובדו. " [ע"ע 300139/98 המועצה המקומית דיר אל-אסד נ' אסדי נזאר ואח'].</p> <p>מֵאַחַר ש"היום התשיעי", במקרה שתואר בשאלה, נפל ביום שבת, שהוא "יום מנוחה" (כמשמעותו בס' 18א לפקודת סדרי השלטון והמשפט), היה על המעביד לשלם את השכר לפני "היום התשיעי", כלומר, לא יאוחר מיום שישי, ה-8/10/2010. אין בכך שיום שישי הוא "יום מנוחה" אצל המעביד, או יום בו סניף הבנק של המעביד סגור לקבלת קהל, כדי לפטור אותו מחובתו זו.</p> <p>מכל האמור לעיל נובע שהמעביד הלִין את שכר 10/2010 של ארז, <u>מֵאַחַר שהשכר שולם ביום העשירי שלאחר המועד לתשלום השכר.</u></p> <p style="text-align: right;">תשובה ד.</p>	

ביטוח לאומי

<p>תלוש 2/2010 של אנה הורֶכֵב מהסכומים שְׁלֶהֶלָן :</p> <p>1. שכר יסוד - 4,650 ₪</p> <p>2. דמי נסיעות (השתתפות מעביד בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה) - 286 ₪</p> <p>3. שווי ריבית (שווי הלוואה) - 16 ₪</p> <p>מהו שכרה של אנה בחודש 2/2010 החייב בדמי ביטוח לאומי ?</p> <p>א. 4,952 ₪</p> <p>ב. 4,650 ₪</p> <p>ג. 4,936 ₪</p> <p>ד. 4,666 ₪</p>	<p>שאלה מספר 41.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>חוק הביטוח הלאומי - ס' 344. תקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח), התשנ"ה-1995 – תק' 2.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לְפִי ס' 344(א) לחוק הביטוח הלאומי - "יראו כהכנסתו החודשית של עובד את הכנסתו בעד החודש שקדם ל- 1 בחודש שבו חל מועד התשלום, מהמקורות המפורטים בסעיף 2(2) לפקודת מס הכנסה..."</p> <p>לפי תקנה 2 לתקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח), "לא ישולמו דמי ביטוח מהכנסת עובד הפטורה ממס לפי הפקודה למעט הכנסה לפי סעיף 9(5), (11) ו-(12) לפקודה.</p> <p>כל הסכומים שנכללו בתלוש 2/2010 של אנה מהווים הכנסה לפי ס' 2(2) לפקודה, ולא נקבע בהנחיות המוסד לביטוח לאומי שהם פְּטוּרִים מדמי ביטוח.</p> <p>לפיכך, שכרה של אנה החייב בדמי ביטוח: $4,650 + 286 + 16 = \underline{4,952}$ ₪</p> <p>תשובה א.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>ארז, סטודנט באוניברסיטה בן 23, עובד אצל שני מעסיקים. שכרו החודשי אצל מעסיק א' - 950 ₪. שכרו אצל מעסיק ב' - 560 ₪. לקראת תקופת המבחנים, בהסכמת מעסיק א', ארז לקח חופשה ללא תשלום למשך חודש קלנדררי אחד (מעבודתו אצל מעסיק א'). אצל מעסיק ב' המשיך לעבוד כרגיל באותו חודש.</p> <p>האם מעסיק א' חייב בתשלום דמי ביטוח עבור ארז בעד תקופת חל"ת זו? (בחרי את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים)</p> <p>א. לא. מעסיק א' לא חייב בתשלום דמי ביטוח עבור ארז בעד תקופת חל"ת זו. ב. כן. מעסיק א' חייב בתשלום דמי ביטוח עבור ארז בעד תקופת חל"ת זו. ג. לא, אבל אדן ורק אם ארז שילם בעצמו דמי ביטוח כסטודנט בתקופת חל"ת זו. ד. כן, אבל הוא רשאי לנכות מכל סכום המגיע ממנו לארז את חלקו של ארז בדמי הביטוח.</p>	<p>שאלה מספר 42.</p>
<p align="center">פתרון</p>	
<p>תקנות הביטוח הלאומי (הוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביטוח) - תק' 6.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי תקנה 6 לתקנות הביטוח הלאומי (הוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביטוח) -</p> <p>"(א) עובד הנמצא בהסכמת המעביד בחופשה ללא תשלום לפחות חודש קלנדררי ובאותו זמן אינו עובד אצל מעביד אחר ואינו עובד עצמאי - חייב המעביד בתשלום דמי ביטוח במועדי התשלום כאמור בסעיף 353 לחוק, בעד תקופה שלא תעלה על שני חדשים קלנדריים רצופים שבהם היה המבוטח בחופשה כאמור.</p> <p>(ב) שיעור דמי הביטוח הוא כנקוב בפרטים 1, 3, 5, 6, 8, 9 ו-10 של לוח י' לחוק לפי ההכנסה המזערית שלפי פרט 1 של לוח י"א לחוק.</p> <p>(ג) המעביד רשאי לנכות מכל סכום המגיע ממנו לעובד את דמי הביטוח ששילם כאמור.</p> <p>(ד) הוראות סעיף 342(ג) לחוק לא יחולו לגבי מעביד החייב בתשלום דמי הביטוח כאמור בתקנת משנה (א)."</p> <p>מאחר שארז עובד אצל שני מעסיקים והוא המשיך לעבוד כרגיל אצל מעסיק ב' בחודש בו היה בחל"ת אצל מעסיק א', מעסיק א' לא חייב בתשלום דמי ביטוח עבור ארז בעד חודש זה.</p> <p align="right">תשובה א.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 43.</p> <p>ארז עובד כשכיר אצל מעסיקו היחיד זה שנה וחצי. משכורתו הרגילה - 10,596 ₪ בחודש. בתלוש 9/2010 ארז קיבל, בְּנוֹסָף על משכורתו הרגילה, דמי הבראה בסך של 2,808 ₪ (מעד כל תקופת עבודתו).</p> <p>מהי הכנסתו של ארז לצורך חישוב דמי ביטוח לאומי בְּגִין חודש 9/2010 ?</p> <p>א. 10,830 ₪</p> <p>ב. 10,908 ₪</p> <p>ג. 10,752 ₪</p> <p>ד. 13,404 ₪</p>	
פתרון	
תקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח)	סעיפים רלוונטיים
<p>הסבר הפתרון</p> <p>לְפִי תקנה 1 לתקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח), "תשלום נוסף" הוא "שכר הניתן לעובד בְּנוֹסָף לשכר החודשי הרגיל, לְרֵבּוֹת תשלומים שניתנו כבּוֹנוֹס או כמענק השתתפות ברווחי המעביד וּלְמַעַט הפרשים".</p> <p>לְפִי התקנה שלעיל, דמי הבראה ששולמו לארז הם "תשלום נוסף".</p> <p>לְפִי תקנה 5 לתקנות, על תשלום נוסף יחולו, לְעִנְיָן תשלום דמי ביטוח, הוֹרָאוֹת אלה :</p> <p>" (1) אם שיעורו 25% או יותר מהשכר החודשי הרגיל של עובד יחולק לשנים עשר, והסכום המתקבל מהחלוקה האמורה יצורף לשכר החודש שבו שולם ולשכר כל אחד מאחד עשר החודשים שקדמו לו; תשלום נוסף כאמור, ששולם לעובד שעבד אצל מעבידו פחות מאחד עשר החודשים שקדמו לחודש שבו שולם, יחולק במספר החודשים שבהם עבד העובד אצל אותו מעביד (להלן – חודשי העבודה הקודמים), והסכום המתקבל מהחלוקה האמורה יצורף לשכר החודשי הרגיל בעד כל אחד מחודשי העבודה הקודמים".</p> <p>(2) אם שיעורו נמוך מ-25% מהשכר החודשי הרגיל, יצורף לשכר החודשי הרגיל בחודש שבו שולם. "</p> <p>שיעורם של דמי הבראה שקיבל ארז, "תשלום נוסף" לְפִי התקנות, הוא 26.5% מהשכר החודשי. $(2,808 / 10,596 = 26.5\%)$</p> <p>לפיכך, יחולו על דמי הבראה הוראות תקנה 1)5 שלעיל. הכנסתו של ארז לצורך חישוב דמי ביטוח לאומי בְּגִין חודש 9/2010 - $10,830$ ₪ = $2,808 / 12 + 10,596$ שכר רגיל</p> <p style="text-align: right;">תשובה א.</p>	

<p>אנה עובדת כשכירה אצל שני מעסיקים. משכורת 9/2010 של אנה אצל כל אחד מהם :</p> <p>1. מעסיק עיקרי - 80,000 ₪. 2. מעסיק משני - 15,000 ₪.</p> <p>אנה עשתה תיאום דמי ביטוח, ומסרה למעסיקה המשני אישור לפיו אין לנכות משכרה דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות.</p> <p>מהו סך כל דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח הבריאות שיועברו למוסד לביטוח לאומי על ידי המעסיק המשני, בגין שכר 9/2010 של אנה?</p> <p>א. 1,391.24 ₪ ב. 0.00 ₪ ג. 738.52 ₪ ד. 814.50 ₪</p>	<p>שאלה מספר 44.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>הסבר הפתרון</p> <p>לפי ס' 342(ב) לחוק הביטוח הלאומי, "המעביד חייב בתשלום דמי ביטוח בעד עובדו; היה המבוטח עובד אצל מעבידים שונים ישלם כל אחד מהם את דמי הביטוח כאילו הוא בלבד היה מעבידו..."</p> <p>השכר החייב בדמי ביטוח אצל המעסיק המשני :</p> $\min (15,000 ; 79,750) = 15,000$ <p>שכר שיש לשלם בגינו ד.ב. בשיעור המופחת :</p> $\min (4,809 ; 15,000) = 4,809$ <p>שכר שיש לשלם בגינו ד.ב. בשיעור המלא :</p> $\max (0 ; 4,809) = 10,191$ <p>סכום דמי הביטוח אשר ינוכה משכרה של אנה אצל מעסיקה המשני בתלוש 9/2010 (חלק מעסיק בלבד, שכן אנה מסרה אישור תיאום דמי ביטוח לפיו אין לנכות משכרה דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות):</p> $738.52 = 4,809 \times 5.43\% + 10,191 \times 3.85\%$ <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>	

<p>שאלה מספר 45.</p> <p>ארז עובד כשכיר אצל שני מעסיקים. משכורת 6/2010 של ארז אצל כל אחד מהם :</p> <p>1. מעסיק עיקרי - 3,700 ₪. 2. מעסיק משני - 3,150 ₪.</p> <p>ארז לא עשה תיאום דמי ביטוח, ומעסיקו המשני לא ערך עבורו תיאום כזה. מהו סך כל דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח הבריאות שיועברו למוסד לביטוח לאומי על ידי המעסיק המשני, בגין שכר 6/2010 של ארז?</p> <p>א. 549.05 ₪ ב. 405.01 ₪ ג. 499.28 ₪ ד. 231.53 ₪</p>	
פתרון	
<p>סעיפים רלוונטיים</p> <p>חוק הביטוח הלאומי - ס' 342(ב). תקנות הביטוח הלאומי (תשלום וניכוי דמי ביטוח משכר מבוטח העובד אצל מעבידים שונים). תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים).</p>	
<p>הסבר הפתרון</p> <p>לפי תקנה 2 לתקנות הביטוח הלאומי (תשלום וניכוי דמי ביטוח משכר מבוטח העובד אצל מעבידים שונים) - מעביד שתקנה 5(א) או (ה)1 לתקנות הניכוי חלות לגביו, ינכה דמי ביטוח בשיעור מלא גם מחלק השכר של העובד, שאינו עולה על 60% השכר הממוצע, כאמור בסעיף 342(ה)3 לחוק הביטוח הלאומי.</p> <p>"תקנות הניכוי" הן תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים), התשנ"ג-1993.</p> <p>על המעסיק המשני חלה תקנה 5(א) ל"תקנות הניכוי" ("מעביד המשלם לעובד משכורת חלקית, או משכורת בעד משרה נוספת שעליה הצהיר העובד בטופס 101, או משכורת כאשר העובד לא מילא טופס 101 או שלא מילא את הסעיף העוסק בפרטים על הכנסות אחרות, ינכה ממנה בעת התשלום מס בשיעור המרבי").</p> <p>ארז לא מסר למעביד אישור תיאום דמי ביטוח. כמו כן, לא בוצע תיאום דמי ביטוח בידי מעסיקו המשני. לפיכך, לא חלות לגבי ארז הוראות תקנה 3 לתקנות הביטוח הלאומי (תשלום וניכוי דמי ביטוח משכר מבוטח העובד אצל מעבידים שונים).</p> <p>כלומר, על המעסיק המשני לנכות מארז דמי ביטוח בשיעור מלא גם מחלק שכרו, שאינו עולה על 60% השכר הממוצע.</p> <p>השכר החייב בדמי ביטוח אצל המעסיק המשני :</p> $\min (3,150 ; 79,750) = 3,150$ <p>דמי הביטוח שינכה המעסיק המשני משכרו של ארז ("חלק עובד"): $3,150 \times 12\% = 378$</p> <p>לפי ס' 342(ב) לחוק הביטוח הלאומי, "המעביד חייב בתשלום דמי ביטוח בעד עובדו; היה המבוטח עובד אצל מעבידים שונים ישלם כל אחד מהם את דמי הביטוח פאילו הוא בלבד היה מעבידו..."</p> <p>חלק המעסיק בדמי הביטוח, שישלם המעסיק המשני :</p> $\min (4,809 ; 3,150) \times 3.85\% = 121.28$ <p>סך כל דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח הבריאות שיועברו למוסד לביטוח לאומי על ידי המעסיק המשני, בגין שכר 6/2010 של ארז :</p> $378 + 121.28 = 499.28$ <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>	

<p>שאלה מספר 46.</p> <p>ארז, בן ה-17, עובד כשכיר אצל מעבידו היחיד. שכרו ב-8/2010 - 5,432 ₪.</p> <p>מהו סך כל דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח הבריאות שיועברו למוסד לביטוח לאומי, בגין שכר 8/2010 של ארז?</p> <p>א. 462 ₪ ב. 0 ₪ ג. 24 ₪ ד. 219 ₪</p>	
פתרון	
<p>הסבר הפתרון</p> <p>לארז טרם מלאו 18 שנה. לפיכך, לא מנוכים משכרו דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות. שכרו של ארז החייב בדמי ביטוח אצל מעבידו:</p> <p>$\min (5,432 ; 79,750) = 5,432$ ₪ (ההכנסה המרביית לתשלום ד.ב.)</p> <p>שכר שיש לשלם בגינו ד.ב. בשיעור המופחת:</p> <p>$\min (5,432 ; 4,809) = 4,809$ ₪ (שכר חייב בד.ב. ; 4,809 ההכנסה המרביית לתשלום ד.ב. בשיעור המופחת)</p> <p>שכר שיש לשלם בגינו ד.ב. בשיעור המלא:</p> <p>$\max (0 ; 4,809) = 623$ ₪ (שכר שיש לשלם בגינו ד.ב. בשיעור המופחת - 5,432 שכר חייב בד.ב. ; 0)</p> <p>סה"כ דמי ביטוח שיועברו למוסד לביטוח לאומי, בגין שכר 8/2010 של ארז:</p> <p>$\underline{24} \text{ ₪} = 0.61\% \text{ ד.ב. בשיעור המלא } \times 623 + 0.42\% \text{ ד.ב. בשיעור המופחת } \times 4,809$</p> <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>	

<p>שאלה מספר 47.</p> <p>אנה עובדת כשכירה אצל מעבידה היחיד זה 5 שנים. ב-1/6/2010 נפגעה תוך כדי עבודתה ועקב עבודתה. עקב הפגיעה לא היתה מסוגלת לעבוד 9 ימים בְּנוֹסָף על יום הפגיעה. הפגיעה הופְּרָה על יְדֵי המוסד לביטוח לאומי כתאונת עבודה.</p> <p>הכנסתה של אנה בשלושה החודשים שקדמו ל-1/6/2010:</p> <table border="1" data-bbox="339 353 957 432"> <tr> <td>חודש</td> <td>3/2010</td> <td>4/2010</td> <td>5/2010</td> </tr> <tr> <td>הכנסה</td> <td>₪ 43,546</td> <td>₪ 38,304</td> <td>₪ 39,110</td> </tr> </table> <p>מהו סכום דמי הפגיעה לו זכאית אנה?</p> <p>א. 6,870 ₪ ב. 7,056 ₪ ג. 9,408 ₪ ד. 9,072 ₪</p>	חודש	3/2010	4/2010	5/2010	הכנסה	₪ 43,546	₪ 38,304	₪ 39,110	
חודש	3/2010	4/2010	5/2010						
הכנסה	₪ 43,546	₪ 38,304	₪ 39,110						
	פתרון								
<p>סעיפים רלוונטיים</p>	<p>חוק הביטוח הלאומי, סימן ד': דמי פגיעה.</p>								
<p>הסבר הפתרון</p>	<p>לפי סעיף 93(ב) לחוק הביטוח הלאומי - "בְּעֵד שני הימים הראשונים שלאחר יום הפגיעה, אשר בהם לא היה המבוטח מסוגל לעבודתו ואף לא לעבודה מתאימה אחרת כתוצאה מהפגיעה, לא ישולמו דמי הפגיעה אֶלָּא אם כן לא היה המבוטח מסוגל לעבודה קְּאָמוֹר שנים עשר ימים לפחות בְּנוֹסָף על יום הפגיעה".</p> <p>מֵאַחַר שאנה היתה בלתי כשירה לעבודה במשך 9 ימים שלאחר יום הפגיעה, לא ישולמו לה דמי פגיעה בְּעֵד שני הימים הראשונים שלאחר יום הפגיעה.</p> <p>לפיכך, אנה תקבל דמי פגיעה בְּעֵד 7 ימים.</p> <p>לפי ס' 98 לחוק הביטוח הלאומי, שכר העבודה הרגיל הוא הסכום המתקבל מחלוקת הכנסת המבוטח, ברבע השנה שקדם ליום שֶׁבְּעָדוֹ מגיעים לראשונה דמי פגיעה, בתשעים.</p> <p>שכר העבודה הרגיל של אנה: $1,344 = (43,546 + 38,304 + 39,110) / 90$</p> <p>לפי ס' 97(א) לחוק, דמי פגיעה ליום הם שלושה רבעים משכר עבודתו הרגיל של המבוטח (א) לא יותר מ-75% מסכום השווה לסכום בסיסי 1 כפול 5, כשהוא מחולק ב-30).</p> <p>דמי הפגיעה ליום: $1,008 = 1,344 \times 75\%$</p> <p>נוודא שדמי הפגיעה לא עולים על התקרה: $1,008 > 1,009.25$ התקרה $(8,074 \times 5 \times 75\% / 30)$</p> <p>סה"כ דמי הפגיעה להם זכאית אנה: $7 \times 1,008 = \underline{7,056}$ ₪</p> <p>תשובה ב.</p>								

<p>שאלה מספר 48.</p> <p>ארז עובד כשכיר אצל מעבידו היחיד זה 3 שנים. ב-10/8/2010 יצא ל-20 ימי מילואים. להלן פרטי הכנסתו ב-6 החודשים שקדמו ל-1/8/10:</p> <table border="1" data-bbox="172 277 1123 394"> <thead> <tr> <th>חודש</th> <th>2/2010</th> <th>3/2010</th> <th>4/2010</th> <th>5/2010</th> <th>6/2010</th> <th>7/2010</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ימי עבודה</td> <td>16</td> <td>19</td> <td>18</td> <td>18</td> <td>14</td> <td>16</td> </tr> <tr> <td>הכנסה</td> <td>₪ 5,350</td> <td>₪ 6,164</td> <td>₪ 5,223</td> <td>₪ 4,860</td> <td>₪ 3,960</td> <td>₪ 4,064</td> </tr> </tbody> </table> <p>מהו סכום תגמול המילואים לו זכאי ארז בעד תקופת מילואים זו?</p> <p>א. 3,905 ₪ ב. 3,969 ₪ ג. 3,796 ₪ ד. 4,234 ₪</p>	חודש	2/2010	3/2010	4/2010	5/2010	6/2010	7/2010	ימי עבודה	16	19	18	18	14	16	הכנסה	₪ 5,350	₪ 6,164	₪ 5,223	₪ 4,860	₪ 3,960	₪ 4,064	
חודש	2/2010	3/2010	4/2010	5/2010	6/2010	7/2010																
ימי עבודה	16	19	18	18	14	16																
הכנסה	₪ 5,350	₪ 6,164	₪ 5,223	₪ 4,860	₪ 3,960	₪ 4,064																
פתרון																						
<p>סעיפים רלוונטיים</p> <p>חוק הביטוח הלאומי, פרק י"ב: תגמולים למשרתים במילואים.</p>																						
<p>הסבר הפתרון</p> <p>לפי סעיף 271(א) לחוק הביטוח הלאומי, הימים בעדם ישולם תגמול למשרת במילואים:</p> <p>(1) לגבי שירות רצוף של שבעה ימי מילואים, לרבות כמה תקופות בנות שבעה ימים כל אחת - בעד כל יום מילואים;</p> <p>(2) היתה יתרת ימי השירות במילואים לאחר חישוב התגמול כאמור בפסקה (1), שישה ימים - בעד שבעה ימים; פחתה היתרה כאמור משישה ימים - בעד סך ימי המילואים הנותרים כשהוא מוכפל ב-1.4.</p> <p>ארז שירת 20 ימים, שהם 2 תקופות בנות 7 ימים, ועוד יתרת ימי שירות של 6 ימים. לפי סעיף 271(א)(2), אם "יתרת ימי השירות" היא 6 ימים, יקבל תגמול בעד 7 ימים. לפיכך, ארז זכאי לקבל תגמול מילואים בעד 21 ימי מילואים $(7 + 7 + 6 + 1 = 21)$</p> <p><u>חישוב סכום ההכנסה לענין תגמולי המילואים:</u></p> <p>ברבע השנה שקדם ל-1/9/2010, ארז עבד 48 ימים $(16+14+18)$, כלומר, פחות מ-60 ימים. לפי ס' 273 לחוק:</p> <p>"(א) (1) שכר העבודה הרגיל של עובד... הם סכום ההכנסה בעד רבע השנה שקדם ל-1 בחודש שבו החל שירות המילואים...; סכום ההכנסה המתקבל כאמור יחולק ב-90.</p> <p>(2) סכום ההכנסה לחודש לגבי כל חודש ברבעון, המחושב לענין פסקה (1), לא יפחת מ-68% מהסכום הבסיסי, אף אם לא עבד באותו חודש; $(5,423 ₪ נכון ל-2010)$</p> <p>(ב) לענין סעיף 272, מי שברבע השנה עבד פחות מ-60 ימים, יהיה שכר עבודתו הרגיל או הכנסתו הממוצעת, לפי הענין, סכום ההכנסה בעד שלושת החודשים שבחר לעצמו, מתוך ששת החודשים שקדמו ל-1 בחודש שבו החל שירות המילואים, והראות סעיף קטן (א)(2) יחולו לגבי כל חודש שבחר לעצמו כאמור; חל פיצוי לאחר חודש שבחר, יוגדלו שכר העבודה הרגיל וההכנסה הממוצעת בעד אותו חודש בשיעור הפיצוי שחל לאחריו ועד סיום תקופת השירות; סכום ההכנסה המתקבל כאמור יחולק ב-90."</p> <p>לפיכך, סכום ההכנסה של ארז בעד רבע השנה שקדם ל-1 בחודש שבו החל שירות המילואים:</p> $17,010 ₪ = \max(5,350; 5,423) + \max(6,164; 5,423) + \max(5,223; 5,423)$ <p>נחלק את סכום ההכנסה ב-90, ונקבל את "שכר העבודה הרגיל" של ארז: $17,010 / 90 = 189 ₪$</p> <p><u>חישוב התגמול ליום:</u></p> <p>לפי ס' 272(א)(1) לחוק, שיעור התגמול ליום יהיה, למי שבתכוף לפני שירותו במילואים היה עובד - שכר העבודה הרגיל.</p> <p>לפי ס' 272(ב) לחוק, לא יפחת שיעור התגמול ליום מהתגמול המזערי (68% מ"הסכום הבסיסי לחודש", מחולק בשלושים, כלומר 180.77 ₪) ולא יעלה על התגמול המרבי (הסכום הבסיסי כפול 5, כשהוא מחולק ב-30, כלומר 1,329.17).</p> <p><u>שיעור התגמול ליום:</u></p> $189 ₪ = [180.77 \text{ התגמול המזערי}; (1,329.17 \text{ התגמול המרבי}; 189 \text{ שכר רגיל}) \min]$ <p>התוצאה: <u>ארז זכאי לתגמול בסך 3,969 ₪ בעד תקופת שירותו במילואים</u> (189×21).</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>																						

<p>ארז הוא "home worker", המבצע בביתו עבודות תְּרָגוּם עבור חברת "אנה", על פי הזמנה של הנהלת החברה. עבור עבודתו ארז מקבל תְּמוּכָה מ"אנה". ארז עוסק בְּמִשְׁלַח יָדוֹ כ-30 שעות בשבוע בממוצע, ומתקיימים לגביו תְּנָאֵי ההגדרה של עובד עצמאי בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי.</p> <p>האם, לפי צו הביטוח הלאומי הרלוונטי, לענין חוק הביטוח הלאומי, ארז נחשב כעובד של "אנה"? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מִבֵּין המשפטים הַבָּאִים)</p> <p>א. לא, וּבְלִבְדֵּי שֶׁהוּא עוֹבֵד אֶךְ וֵרַק בְּבֵיתוֹ. ב. לא, וּבְלִבְדֵּי שֶׁגִּמּוּל הָעֵבֹדָה אִינוֹ מְשִׁתְּלֵם לוֹ עַל בְּסִיסָה שֶׁל יְחִידַת זְמַן. ג. כן. ארז נֶחְשָׁב, לְעֵנִין חוֹק הַבִּיטוּחַ הַלְּאוּמִי, כְּעוֹבֵד שֶׁל "אנה". ד. כן, אֲבָל אֶךְ וֵרַק אִם נֶעֱרַךְ בֵּין ארז ל"אנה" הִסְכֵּם הָעֵבֹדָה מֵרֵאשִׁית לְתַקּוּפָה שֶׁל רִבְעֵי שָׁנָה לְפָחוֹת.</p>	<p>שאלה מספר 49.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>צו הביטוח הלאומי (סיווג מבוטחים וקביעת מעבידים)</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי צו הביטוח הלאומי (סיווג מבוטחים וקביעת מעבידים), מבוטח המבצע עבודות בביתו על פי הזמנה כנגד תמורה (home worker), בכל תנאי העסקה, ובלבד שהוא עובד אך ורק בביתו, ייחשב לענין החוק כעובד עצמאי, ובלבד שמתקיימים לגביו תנאי הגדרה של עובד עצמאי בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי.</p> <p>תשובה א.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 50.</p> <p>ביום שישי (9/4/2010), ארז יצא מעבודתו בתל-אביב לביתו ברמת גן מוקדם מהרגיל. אך במקום לנסוע ישיר הביתה, נסע לשוק ביפו, על מנת לערוך קניות לשבת לביתו. אחרי הקניות בשוק, בדרכו לביתו, נפל בדרך ונפצע. עקב התאונה ארז איבד את כושרו לעבוד במשך 8 ימים.</p> <p>האם יש לראות בתאונה זו כתאונת עבודה? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים)</p> <p>א. כן, מאחר שארז סטה מדרך הרגילה לצורך מילוי חובותיו לביתו. ב. לא, מאחר שהתאונה היתה תאונה עצמית, ללא גורם חיצוני. ג. לא, מאחר שארז סטה מדרך הרגילה שלא לצורך מילוי חובותיו פלפי מעבדו. ד. כן, מאחר שהתאונה אירעה תוך-קדי נסיעתו של ארז לביתו.</p>	
פתרון	
<p>חוק הביטוח הלאומי - ס' 80, ס' 81.</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>לפי ס' 80 לחוק הביטוח הלאומי - "רואים תאונה כתאונת עבודה אף אם -</p> <p>(1) אירעה תוך כדי נסיעתו או הליכתו של המבוטח לעבודה ממעונו או ממקום שבו הוא לן אף אם אינו מעונו, מן העבודה למעונו או ממקום עבודה אחד למשנהו, ועקב נסיעתו או הליכתו זו;</p> <p>(2) ... "</p> <p>לפי ס' 81 לחוק האמור:</p> <p>(א) תאונה שאירעה תוך כדי נסיעה או הליכה בנסיבות האמורות בפסקאות (1), (4), (5) או (7) של סעיף 80 אין רואים אותה כתאונה בעבודה אם חלה בנסיעה או בהליכה הפסקה או סטייה של ממש מהדרך המקובלת, כשהפסקה או הסטייה לא היו למטרה הכרוכה במילוי חובותיו של המבוטח כלפי מעבידו, או, לענין פסקה (1) האמורה, בעיסוקו במשלח ידו כעובד עצמאי, או אם יש לייחס את התאונה בעיקר לרשלנותו הפושעת של המבוטח ולא נגרם על-ידיה אי-כושר עבודה לארבעה שבועות לפחות, נכות או מוות.</p> <p>(ב) בנסיבות האמורות בפסקה (1) של סעיף 80 לא יראו כהפסקה או כסטייה של ממש, לענין סעיף קטן (א), אם עשה זאת המבוטח לאחת מאלה:</p> <p>(1) כדי ללוות ילדו לגן ילדים או למעון ילדים או למקום אחר שהשר קבע כמקום שבו נמצא ילד לפי הסדר קבע או להשיבו משם;</p> <p>(2) כדי לקיים מצוות תפילת בוקר בציבור בבית תפילה שבו הוא נוהג להתפלל.</p> <p>בנסיעתו של ארז גם חלה הפסקה וגם היתה סטייה של ממש מהדרך המקובלת מעבודתו בתל-אביב לביתו ברמת גן. מטרת הסטייה היתה לערוך קניות לביתו, ולא למטרה הפרוכה במילוי חובותיו פלפי מעבדו. לפיכך, אין רואים תאונה זו שאירעה לארז כתאונה בעבודה.</p> <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>	הסבר הפתרון